

İSMEP

İstanbul Sismik Riskin Azaltılması ve
Acil Durum Hazırlık Projesi

İSMEP

İstanbul Sismik Riskin Azaltılması ve
Acil Durum Hazırlık Projesi

İstanbul Valiliği, İstanbul Proje Koordinasyon Birimi (İPKB) tarafından yürütölen,
“İstanbul Sismik Riskin Azaltılması ve Acil Durum Hazırlık Projesi” (İSMEP)
kapsamında yayınlanan İSMEP Rehber Kitaplar
Beyaz Gemi Sosyal Proje Ajansı tarafından hazırlanmıştır.

Haziran 2014, İstanbul

Copyright©2014

Tüm hakları saklıdır.
Bu kitabın hiçbir bölümü
İstanbul Valiliği, İstanbul Proje Koordinasyon Birimi’nin (İPKB) veya
İstanbul İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü’nün (İstanbul AFAD)
yazılı izni olmadan elektronik, dijital veya mekanik yollarla çoğaltılıp dağıtılamaz.
Bu kitap kâr amaçlı kullanılamaz.

Yürütücü Kurumlar

İstanbul Valiliği

İstanbul İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü (İstanbul AFAD)

İstanbul Proje Koordinasyon Birimi (İPKB)

Bu kitabın hazırlanma aşamasında gösterdikleri katkılardan dolayı
İstanbul AFAD ve İPKB çalışanlarına teşekkür ederiz.

İçindekiler

6	Giriş
8	İSMEP'le İstanbul'un Tamamına Ulaşıyoruz
10	İstanbul'un Geleceği İSMEP
12	İstanbul Sismik Riskin Azaltılması ve Acil Durum Hazırlık Projesi (İSMEP)
15	İSMEP'in Bileşenleri
16	İstanbul Proje Koordinasyon Birimi (İPKB)
18	İstanbul Afet ve Acil Durum Müdürlüğü (AFAD)
20	İSMEP
22	Proje Aşamaları
24	Hazırlık Süreci
26	İPKB'nin Yönetim Yapısı
32	Kalite Güvence Sistemi
36	Paydaş Katılımı

40

İSMEP'in Bileşenleri

- 42 A Bileşeni: Acil Durum Hazırlık Kapasitesinin Artırılması
- 49 A Bileşeni Uygulamalarında Yöntem
- 52 B Bileşeni: Öncelikli Kamu Binaları İçin Sismik Riskin Azaltılması
- 57 B Bileşeni Uygulamalarında Yöntem
- 64 C Bileşeni: İmar Ve Yapı Mevzuatının Etkin Uygulanması
- 67 C Bileşeni Uygulamalarında Yöntem
- 70 İSMEP'te İlkler

72

İSMEP'in Etkileri

- 74 Sosyal, Çevresel ve Ekonomik Etkileri
- 80 Uluslararası Başarısı
- 82 Temsil Edildiği Ülkeler
- 84 İSMEP'in Geleceği
- 88 Afete Dirençli Bir Şehir İçin
- 90 İSMEP'le Güvenli Şehir Güvenli Yaşam
- 92 Sayılarla İSMEP

Giriş

İSMEP'le İstanbul'un Tamamına Ulaşıyoruz

❖ Hedefimiz, afetlerle iç içe yaşayan bir toplum olmanın bilinciyle, Güvenli Yaşam Kültürü'nü toplum içinde geliştirmek, eğitim faaliyetlerini hızlandırmak ve bu çalışmaların toplumun her kesimine ulaştırmaktır.

Afetlerin oluşumunu engellemek mümkün olmasa da, neden olabilecekleri zararları en aza indirmek, hatta bazılarını tamamen ortadan kaldırmak bizim elimizdedir.

Bu anlayışın ürünü olarak dünyadaki en iyi uygulamalar arasında gösterilen İstanbul Sismik Riskin Azaltılması ve Acil Durum Hazırlık Projesi (İSMEP) adına, bu yayını sizlerle paylaşmaktan büyük mutluluk ve kıvanç duyuyoruz.

Birinci derece deprem bölgesinde yer alan İstanbul'da, proje ile kentin ve kentte yaşayan her bireyin tüm yönleriyle afetlere hazırlıklı olmasının yanı sıra bireysel, yapısal ve çevresel boyutta kapasite artışı hedeflenmektedir.

Şehrin tüm potansiyelini harekete geçirecek şekilde, dünyanın dört bir yanından ve farklı disiplinlerden profesyonellerin dahil olması ile çok yönlü, bütüncül ve katılımcı bir anlayış içinde uygulanmasına devam edilen İSMEP aracılığıyla, uzun dönemde İstanbul'un tamamında ulaşılmamış alan bırakmamayı amaçlıyoruz.

Böylesi büyük bir projenin yerinden yönetilmesi ve yönetimdeki çizgisi hem ülke çapında hem de evrensel ölçekte örnek alınmaktadır. Nitekim Dünya Bankası projeyi “Dünyadaki en iyi risk azaltma projesi” olarak lanse etmektedir.

İSMEP, tarihi kültürel mirasımızın korunması ve inşa edilen modern eğitim yapılarının ve sağlık tesislerinin yarınlara aktarılması ile de önemli değerler ortaya koymaktadır.

Hedefimiz, afetlerle iç içe yaşayan bir toplum olmanın bilinciyle, her türlü soruna karşı Güvenli Yaşam Kültürü’nü toplum içinde geliştirmek, eğitim faaliyetlerini hızlandırmak ve bu çalışmalarını toplumun her kesimine ulaştırmaktır.

Sevgi ve saygılarımla,

Hüseyin Avni Mutlu
İstanbul Valisi

İstanbul'un Geleceği İSMEP

Kazım Gökhan Elgin

İstanbul Proje Koordinasyon Birimi (İPKB) Direktörü

❖ Bugün vizyonumuz ve hedeflerimiz doğrultusunda çalışmalarımızı devam ettirirken, bilgi birikimimizi artırıyoruz.

Geldiğimiz konum itibariyle risk yönetimi konusunda artık pek çok şeyi başarmış ve dahası, edindiğimiz bilgi birikimi ve tecrübeyi paylaşacak konuma gelmiş durumdayız.

İstanbul bugün, 15 milyona yakın nüfusu ile ülkemizin en büyük şehri ve dünyanın sayılı megapollerinden biri olarak, deprem ve benzeri afet riskleri ile karşı karşıyadır. Önemli bir deprem kuşağında yer alan ve tarihte pek çok defa yıkıcı deprem gören İstanbul, 2006 yılından beri, olası bir depreme bütün dünyanın örnek aldığı bir projeyle hazırlanmaktadır.

Deprem gibi doğa kaynaklı afetlerin meydana gelmesini önlemek, insanlık tarihinin hiçbir noktasında mümkün olamamıştır. Ne var ki gerek ülkemizde, gerekse dünyada her yıl katlanarak büyüyen bilgi birikimi ve deneyimler sayesinde artık, afetlere hazırlıklı olmanın ve etkilerini en aza indirmenin mümkün olduğu bilinmektedir.

Yaşam alanlarımızı bu felaketlere karşı dirençli hale getirmenin ve afet risklerini azaltmanın, olası hasar ve can kayıplarının çok büyük ölçüde önüne geçtiği ortadadır ve bu durum bilimsel verilerle de desteklenmektedir.

2003 yılında hazırlanan İstanbul Deprem Master Planı neticesinde, yakın bir gelecekte şehrimizde yıkıcı büyüklükte bir depremin gerçekleşeceği öngörülmüştür.

Yüksek nüfusunun yanı sıra finans, kültür ve ekonominin de merkezi olan İstanbul'da yaşanabilecek böylesi bir deprem, ülkenin tamamının ekonomik ve sosyal yaşantısını derinden etkileyecektir. Dolayısıyla İstanbul'u bu büyüklüğü ölçüsünde, geniş bir vizyonla ele almamız gerektiğinin bilincindeyiz. Afetler yaşandıktan sonra uygulanan yara sarma anlayışından, hazırlıklı olma ve önlem alma anlayışına geçmeli; bu çerçevede depremi değil, nasıl hazırlanacağımızı konuşmalıyız.

Türkiye’de bir zihniyetin değiştiğini, kriz yönetiminden risk yönetimine geçildiğini söylüyoruz. Biz proje ekibi olarak, bu süreçte en başta kendimizi eğiterek ilerledik.

İşin içine girdikçe, bilgilendikçe, deneyim kazandıkça, ulusal ve uluslararası çevrede yapılan çalışmaları gördükçe, o bilgi paylaşımını aldıkça ekip olarak kendi gelişimimizi de gerçekleştirmiş olduk. Her sene bilgilerimizin üstüne yenilerini ekledik. Projeye başladığımızda, bugün geldiğimiz noktayı tahmin etmek mümkün değildi, fakat yürüdüğümüz yolun doğru olduğunu biliyor ve inanıyorduk.

Bugün vizyonumuz ve hedeflerimiz doğrultusunda çalışmalarımızı devam ettirirken, bilgi birikimimizi artırıyoruz.

Geldiğimiz konum itibariyle risk yönetimi konusunda artık pek çok şeyi başarmış ve dahası, edindiğimiz bilgi birikimi ve deneyimi paylaşacak konuma gelmiş durumdayız.

İSMEP süresince edindiğimiz bu deneyimleri 8 adet rehber kitapta bir araya getirdik. Benzer projeleri kentlerinde uygulamak isteyen yerel ve uluslararası organizasyonlarla deneyimlerimizi paylaşmak amacındayız.

Hazırladığımız “Güçlendirme ve Yeniden Yapım Çalışmaları”, “Afete Dirençli Şehir Planlama ve Yapılaşma”, “İstanbul Afet Müdahale Planı (İSTAMP)”, “Toplumsal Kapasitenin Geliştirilmesi ve Toplum Eğitimleri”, “Kültürel Mirasın Korunması”, “Acil Durum Hazırlık Kapasitesinin Artırılması”, “Kentsel Risklerin Azaltılması” ve “İSMEP” konularını içeren bu kitapların, yararlanacak tüm uzmanların yollarına ışık tutan birer rehber olması en büyük amacımız.

İSMEP ile yarınlara daha güvenle bakabileceğimize olan inancımızla, hedefin bireysel, yapısal ve çevresel boyutta İstanbul’un tümüne ulaşmak olduğu projemiz aracılığıyla, şehrimizi afetlere hazırlamanın gururunu halkımızla ve tüm kurumlarla paylaşıyor, bu gururu bizimle yaşayan herkese şükranlarımı sunuyorum.

İstanbul Sismik Riskin Azaltılması ve Acil Durum Hazırlık Projesi (İSMEP)

❖ Uluslararası perspektife ve teknik kapasiteye sahip farklı disiplinlerden profesyoneller tarafından yürütülen İSMEP'le, kentin ve kentte yaşayan her bir bireyin tüm yönleriyle deprem ve paralelinde yaşanabilecek afetlere hazırlanabilmesi hedeflenmektedir.

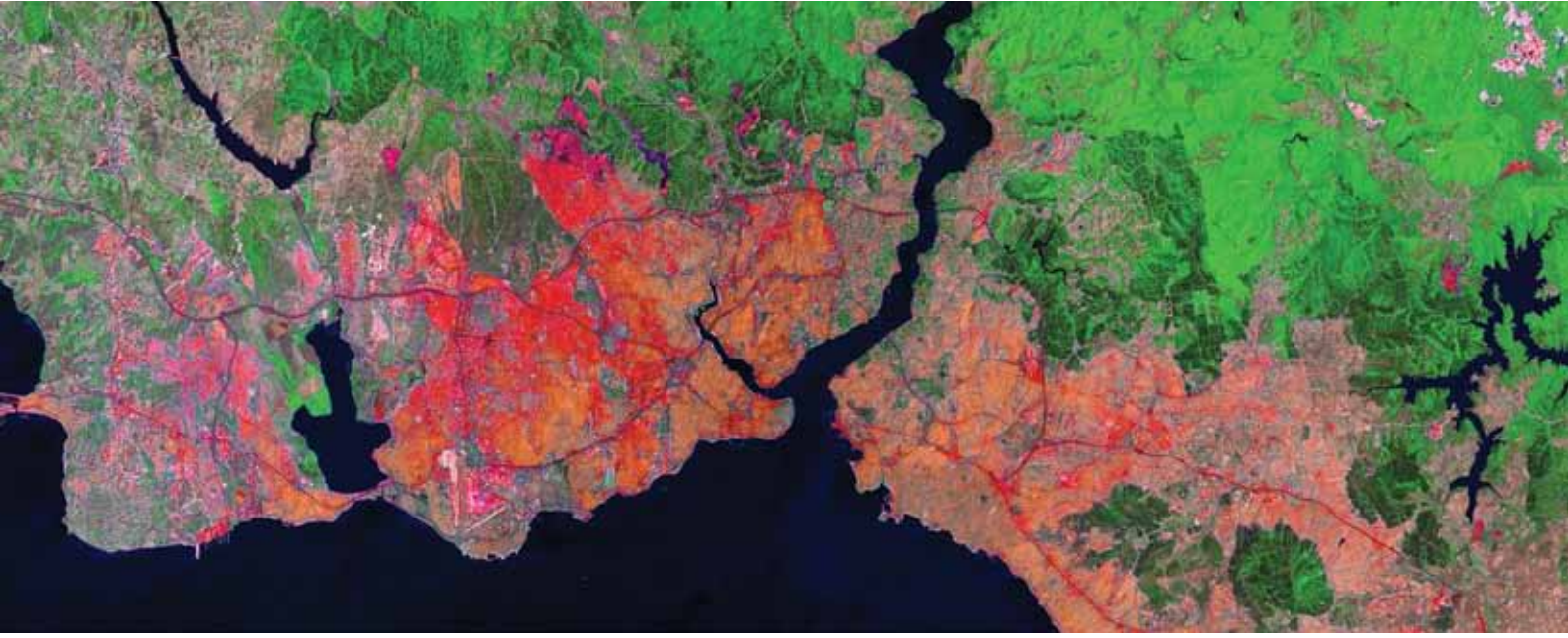
İstanbul kültür, ekonomi ve sanayi merkezi olmasının yanında, coğrafi konumu, nüfusu, yerleşme alanlarının kullanımı, sosyal yapısı ve ülke ekonomisi içinde taşıdığı önem bakımından da ülkemizin en büyük metropolü olma özelliğini taşımaktadır.

Öte yandan Kuzey Anadolu Fay Hattı'na yakın konumu nedeni ile yüksek deprem riski taşıyan İstanbul'da yaşanabilecek bir depremin yüksek sayıda can kayıpları ve yaralanmalara, 50 milyar doların üzerinde ekonomik zarara, iletişim sistemleri hizmetlerinin kesintiye uğramasına, hastanelerdeki hizmetin ve eğitimin aksamasına, kültürel varlıkların zarar görmesine ve altyapı sistemlerinden kaynaklanabilecek ikincil risklerin oluşmasına sebep olabileceği; başka bir deyişle kentin sadece kendisini değil, ekonomik olarak bütün ülkeyi etkileyeceği, kent için hazırlanan afet planlarında yer almaktadır.

İstanbul Deprem Master Planı'na göre, İstanbul'da 30 yıl içinde büyük bir deprem olma olasılığı 62 ± 12 olarak tahmin edilmektedir. Jeolojik Tehlikeler Uluslararası Organizasyonu'nun (GeoHazards International - GHI), Birleşmiş Milletler (United Nations - UN) desteğiyle yaptığı araştırmaya göre ise İstanbul, dünyada en yüksek deprem riskine sahip üç şehirden biri olarak değerlendirilmiştir.

1999 Marmara Depremleri'nde yaşanan büyük kayıplar Türkiye için bir milat olmuş, İstanbul'da meydana gelecek bir afetin neden olabileceği zararları engellemenin önemini gözler önüne sermiştir.

Bu vizyon ile, olası bir depremin tüm zararlarını azaltmak ve İstanbul'u afetlere hazırlamak için uluslararası gelişmeler doğrultusunda hayata geçirilen uygulamalarda önemli mesafeler kat edilmiştir.

İstanbul'un ve İstanbul halkının, deprem başta olmak üzere yaşanabilecek tüm afetlere karşı hazırlıklı olmasını sağlamak amacıyla hayata geçirilen projelerden biri ve en büyüğü de İSMEP'tir.

Proje ile afet öncesi, afet anı ve afet sonrası için gerekli olan hazırlık, zarar azaltma, müdahale ve iyileştirmeye yönelik destekleyici ve önleyici uygulamalar ele alınmaktadır.

Proje, 2006 yılından itibaren İstanbul Valiliği bünyesinde oluşturulan İstanbul Proje Koordinasyon Birimi (İPKB) tarafından yürütülmektedir. Bu anlamda ilk defa bir risk azaltma projesinin yerinden uygulanmaya başlanmış olmasının yanında İSMEP, İstanbul'da depreme bağlı olarak ortaya çıkabilecek risklerin önlenmesi ve azaltılmasına yönelik proaktif bir yaklaşım da getirmiştir.

Konusunda uzman profesyonellerce yönetilen projenin 2019 yılında tamamlanması öngörülmektedir.

Afet öncesi hazırlıklar, afet anında doğru davranış şekilleri ve afet sonrasında yapılması gerekenlerle insan hayatını merkezine alan İSMEP, ortaya koyduğu çok yönlü çalışmalarla, bir yandan olası bir afette yaşanabilecek can ve mal kayıplarını en aza indirmeyi hedeflerken, diğer yandan dünyanın birçok noktasında da uygulanabilir modeller ortaya koymaktadır.

PROJE KÜNYESİ

Ülke-Bölge

Türkiye-İstanbul

Proje

İstanbul Sismik Riskin Azaltılması ve Acil Durum Hazırlık Projesi (İSMEP)

Uygulamacı Kurumlar

T.C. İstanbul Valiliği
İl Afet ve Acil Durum
Müdürlüğü (İstanbul AFAD)
İstanbul Proje Koordinasyon
Birimi (İPKB)

Proje Süresi

2006-2019

Fon Kaynakları

Dünya Bankası,
Avrupa Yatırım Bankası,
Avrupa Konseyi Kalkınma
Bankası,
İslam Kalkınma Bankası

Proje Bütçesi

1.5 milyar avro

Okmeydanı Eğitim ve Araştırma Hastanesi Projesi

❖ İnsan hayatını merkezine alan İSMEP, ortaya koyduğu çok yönlü çalışmalarla, bir yandan olası bir afette yaşanabilecek can ve mal kayıplarını en aza indirmeyi hedeflerken, diğer yandan dünyanın birçok noktasında da uygulanabilir modeller ortaya koymaktadır.

Proje kapsamında yürütülen belli başlı faaliyetler şu konu başlıkları altında toplanabilir;

- İstanbul'un afet ve acil durum yönetim kapasitesinin geliştirilmesi, afet ve acil durumlara müdahaleden sorumlu kamu kurumlarının müdahale kapasitesinin artırılması,
- İstanbul'daki eğitim, sağlık, yurt, sosyal hizmet ve idari binalar gibi öncelikli kamu binalarının güçlendirilmesi veya yeniden yapımı yoluyla afet risklerinden doğabilecek can kayıplarının azaltılması,
- Kültürel mirasımız kapsamındaki yapıların envanterinin çıkartılması ve güçlendirme projelerinin hazırlanarak uygulanması,
- İnşaat Mühendislerine verilen eğitimler vasıtasıyla "Deprem Bölgelerinde Yapılacak Binalar Hakkında Yönetmelik" ile ilgili bilgi düzeylerinin artırılması,
- İmar mevzuatının etkin uygulanması çalışmaları kapsamında pilot belediyeler olan Pendik ve Bağcılar Belediyeleri'nde yapı ruhsatı ve planlama süreçlerine yönelik yatırımlar yapılması,
- Halkın bilinçlendirilmesi ve eğitimi çalışmalarının yapılması, böylece toplumun afet öncesi, anı ve sonrasında yapabilecekleri hakkında bilgilendirilmesi ve toplumun tüm kesimlerinde afet bilinci ve farkındalık oluşturarak davranış değişikliği yaratılması.

İSMEP'in Bileşenleri

İSMEP A, B ve C Bileşenleri olmak üzere üç ana bileşen ve bir proje yönetimi bileşeninden oluşmaktadır. Birbirini tamamlayan çalışmalardan

oluşan bu üç ana bileşenin yanı sıra, proje yönetimi bileşeni olarak tanımlanan D Bileşeni'nin amacı, projenin yürütülmesinden sorumlu olan İPKB'nin yönetsel

ihtiyaçlarını desteklemek, proje çalışmalarının etkin ve şeffaf bir şekilde gerçekleştirilmesini sağlayacak mekanizmaları işletmektir.

A BİLEŞENİ	B BİLEŞENİ	C BİLEŞENİ	D BİLEŞENİ
Acil Durum Hazırlık Kapasitesinin Artırılması	Öncelikli Kamu Binaları için Sismik Riskin Azaltılması	İmar ve Yapı Mevzuatının Etkin Uygulanması	Proje Yönetimi
- Acil durum haberleşme sistemlerinin kurulması ve geliştirilmesi, - Acil durum bilgi yönetim sistemlerinin kurulması, - İstanbul AFAD'ın kurumsal kapasitesinin artırılması, - Afet ve acil durumlarda ilk müdahaleci kurum ve kuruluşların müdahale kapasitesinin artırılması, - Halkın bilinçlendirilmesi ve eğitimi.	- Öncelikli kamu binalarının güçlendirilmesi veya yeniden yapılması, - Ulusal afet çalışmalarının desteklenmesi - Kültürel mirasın Korunması, - Mevcut arsa/arazi yönetimi politika ve araçlarının analiz edilmesi.	- Belediyelerin imar mevzuatının incelenmesi ve çözüm önerileri getirilmesi, - Mühendislerin gönüllü eğitimlerine ilişkin çalışmaların yürütülmesi, - Pilot belediyelerin ruhsat verme süreçlerini kolaylaştırmak ve imar mevzuatı, arsa/arazi kullanımı ile ilgili kurumsal ve teknik kapasitelerinin artırılması.	- Finans / Muhasebe - Satın Alma / İdari İşler - Denetim / Raporlama

İSMEP'in Bileşenleri altında belirlenen çalışmalar, uygulama süreçlerinde ek başlıklarla desteklenmiştir. Bu rehber kitabın İSMEP'in Bileşenleri bölümünde bu başlıklar detaylı olarak aktarılmaktadır.

İstanbul Proje Koordinasyon Birimi (İPKB)

❖ “Geleceğimizi Güçlendiriyoruz” sloganı ile yola çıkan İPKB, Türkiye’de ilk kez bir risk azaltma projesini yerinden uygulamak üzere İstanbul Valiliği bünyesinde kurulmuştur.

İstanbul Proje Koordinasyon Birimi, afet oluşmadan önce önlem alma yaklaşımının yalnızca ülkemizde değil, tüm dünyadaki en başarılı örneklerinden biri olan İSMEP Projesi kapsamındaki faaliyetleri gerçekleştirme ve denetleme görevlerinden sorumludur.

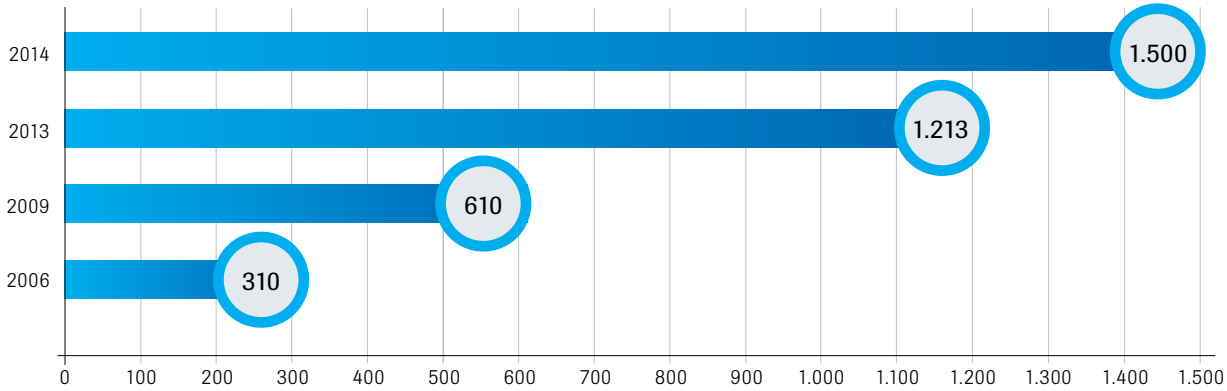
Dünyada örnekleri görülen proje yönetim ofisi işlevlerine sahip olan İPKB, İstanbul’un afetlere hazırlığı için mevcut problemleri tanımlayıp çözüm üretirken, çözüm sürecinde uygulanan standart ve yöntemlerin istenilen kalitede uygulanmasını da sağlamaktadır.

“Geleceğimizi Güçlendiriyoruz” sloganı ile yola çıkan İPKB, Türkiye’de ilk kez bir risk azaltma projesini yerinden uygulamak üzere İstanbul Valiliği bünyesinde kurulmuştur.

İstanbul’un ihtiyaçları doğrultusunda, kamu kurumlarının ortaya koyduğu hedefler dahilinde İPKB afet zararlarının en aza indirilmesine yönelik faaliyetlerini genişleterek sürdürmektedir.

İPKB’nin başlıca görevleri:

- İş programlarının tanımlanması, uygulanmasının izlenmesi ve kontrolü,
- Proje kapsamında iş programlarının ve bütçenin hazırlanması,
- Farklı bakanlıklar ve kuruluşlar ile faaliyetlerin koordine edilmesi,
- Proje mali düzenlemelerinin yönetimi,
- Üzerinde mutabık kalınan satın alma usullerine göre ihale ve sözleşme evraklarının hazırlanmasının temini ve proje kapsamındaki satın alma süreçlerinin yönetimi,
- Fon kaynakları tarafından kabul edilebilir kılavuzlara uygun olarak proje uygulaması ilerleme raporlarının hazırlanması ve sunulması,
- İnsana ve doğaya saygılı projeler üretmek amacı ile Çevre Yönetim Planı’na uyumlu standartların belirlenmesi ve uygulanması.

Yıllara Göre Bütçe (Milyon Avro)

Proje bütçesi İstanbul'un ihtiyaçları doğrultusunda başlangıcından bugüne dek yaklaşık 5 kat büyümüştür.

Vizyon

Dünya kenti İstanbul'un toplum ve ilgili kurumlarla tam işbirliği içinde, risk azaltma çalışmalarında öncü, etkili, sürdürülebilir bir yapı oluşturmak suretiyle geleceğini güçlendirmek.

Misyon

Bütünleşik afet yönetimi faaliyetlerini, yenilikçi ve katılımcı yöntemler, proaktif yaklaşım ve politikalar izleyerek İstanbul kentinin birey, aile ve kurumlar düzeyinde deprem başta olmak üzere afetlere karşı dirençli ve hazırlıklı olmasını sağlamak.

Temel Değerler

- Faaliyetlerinde öncü ve yönlendirici,
- Ulusal stratejilere odaklı,
- Kentsel değerlere saygılı,
- Yenilikçi ve yaratıcı,
- Gelişime açık,
- Katılımcı ve paylaşımcı yaklaşımla çözüm ve hizmet üreten,
- Toplumun ihtiyaç ve taleplerine duyarlı,
- İnsan odaklı,
- Saygın ve güvenilir,
- Kaynakların tahsisinde önceliklere göre hareket eden,
- Verimlilik ve etkinlik ilkesiyle hareket eden,
- Şeffaf ve hesap verebilir.

Projeye İlgili Kanun ve Bakanlar Kurulu Kararları

- 1) 9/4/2002 tarih ve 24721 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun (Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun ile Hazine Müsteşarlığı ile Dış Ticaret Müsteşarlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ve Belediyelere ve İl Özel İdareleri'ne Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun)
- 2) 21 Haziran 2005 tarih ve 25852 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2005/8962 sayılı "İstanbul Sismik Riskin Azaltılması ve Acil Durum Hazırlık Projesi'nin Finansmanı için Dünya Bankasından Sağlanacak 310 Milyon Euro Tutarındaki Kredinin İstanbul İl Özel İdaresi'ne Karşılıksız Tahsis Edilmesi Hakkında Karar" Bakanlar Kurulu Kararı
- 3) 15 Aralık 2005 tarih ve 26024 Mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "2005/9716 İstanbul'un Muhtemel Bir Depreme Karşı Hazırlanması Amacıyla Oluşturulan "İstanbul Sismik Riskin Azaltılması ve Acil Durum Hazırlık Projesi (İSMEP)"nin Finansmanı için Uluslararası İmar ve Kalkınma Bankası'ndan Sağlanan Krediyeye İlişkin Türkiye Cumhuriyeti ile Adı Geçen Banka Arasında İmzalanan Kredi Anlaşması ve Eki Mektupların Yürürlüğe Girmesi Hakkında Karar"

İstanbul Afet ve Acil Durum Müdürlüğü (İstanbul AFAD)

❖ Şehrin afet ve acil durumun yönetiminden sorumlu olan İstanbul AFAD'ın kurumsal ihtiyaçları doğrultusunda İSMEP kapsamında geliştirilen projeler İstanbul AFAD ekibi ile yakın koordinasyon içinde uygulanmaktadır.

İstanbul Valiliği İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü yani kısa adıyla İstanbul AFAD, afet hazırlıklarını yürütmekle görevli tüm kurum ve kuruluşlar arasında koordinasyon ve işbirliğini sağlamak, yürütülen hizmetleri takip ve kontrol etmek amacıyla faaliyet göstermektedir.

Modern afet yönetiminin bir gereği olarak “kriz yönetimi” yerine “risk yönetimi”ni benimseyen İstanbul AFAD, “önleme, hazırlık, müdahale, iyileştirme” aşamalarını kapsayan çalışmalarında kurtarma yerine koruma, yara sarma yerine hazırlıklı olma söylemini prensip edinmiştir.

Şehrin afet ve acil durumun yönetiminden sorumlu olan İstanbul AFAD'ın kurumsal ihtiyaçları doğrultusunda İSMEP kapsamında geliştirilen projeler İstanbul AFAD ekibi ile yakın koordinasyon içinde uygulanmaktadır.

Proje, afet yönetimine bütüncül bir şekilde yaklaşarak, yeni komuta kontrol merkezlerinin inşası, afet bilgi sistemi gibi çeşitli kapasite geliştirme yatırımlarının yanı sıra, toplum eğitimleri, afet gönüllülük sistemi, afet ve acil durum planlama mekanizmaları gibi büyük ölçekli çalışmalarla İstanbul AFAD'ın kurumsal kapasitesini güçlendirmektedir.

İstanbul AFAD'ın faaliyet alanları:

- Afet ve acil durumlara karşı önleme ve müdahale planlarının yapılmasını sağlamak,
- Afet hazırlıklarını yasal olarak yürütmekle görevli kurum ve kuruluşlar arasında koordinasyon ve işbirliğini sağlamak,
- Gönüllü ve mesleki kuruluşların bu çalışmalara etkin şekilde katılmasını sağlayacak organizasyon ve uygulamaları gerçekleştirmek.

Beyazıt (Yangın) Kulesi, Süleymaniye Cami

İSMEP

Proje Aşamaları

1

HAZIRLIK

İSMEP uzun ve titizlikle yürütülmüş çalışmaların ardından hayata geçirilmiş bir projedir. Hazırlık sürecinde projenin temel taşları olan ana ve alt bileşenler oluşturulmuştur.

Daha sonra paydaş ve uzmanlarla yapılacak işbirlikleri ve yönetim yapısı planlanarak kalite güvencesi standartları hazırlanmış, belirlenen kriterlere ve proje finansmanına bağlı kalarak önceliklendirme ve sahiplik çalışmaları yapılmıştır.

Bu çalışmaların sonunda İSMEP'in gerekçelendirmesi ve İstanbul'da hali hazırda yürütülen çalışmaların hangi noktalarda desteklenmesi gerektiği belirlenmiştir.

2

ORGANİZASYON

Hazırlık sürecinin ardından projenin organizasyon yapısının oluşturulması için harekete geçilmiştir.

Bu süreçte Yönlendirme Komitesi oluşturulmuş ve İSMEP'i yürütmesi için İstanbul Valiliği bünyesinde İPKB kurulmuştur.

İPKB, proje yönetiminin uygulanması ve yürütülmesinde planlama, rehberlik ve ölçümleme çalışmalarına kaynaklık ederek, bir proje yönetimi ofisi gibi çalışmak üzere kurgulanmıştır.

Projede yer alacak yöneticiler ve uzmanlar ise alanlarının en nitelikli kişileri arasından, ilk finansmanı sağlayan Dünya Bankasının istihdam kılavuzunda yer alan esaslara göre belirlenmiş ve seçilmiştir.

Çok paydaşlı ve çok bileşenli bir proje olan İSMEP kapsamında yürütülen çalışmalar, “Proje hazırlıkları, Proje Organizasyonu, Proje Uygulaması, Deneyim ve Bilgi Paylaşımı” aşamalarında değerlendirilmektedir.

3

UYGULAMA

İSMEP kapsamında yürütülen çalışmalar birbirini tamamlayan 3 ana bileşen ve bu bileşenlerin alt bileşenlerinden oluşmuştur.

Bu bileşenler kapsamında yapılan çalışmalarda insan odaklı bir yaklaşım benimsenerek, uluslararası standartlar ile uyumlu ilerlenmiş ve projelere uygun mali ve ekonomik çözümler geliştirilmiştir.

Toplum tarafından kabul görmeyen bir çalışmanın başarıya ulaşamayacağı görüşünü benimseyerek bu doğrultuda ilerleyen İSMEP, yürüttüğü sosyal faaliyetlerle paydaşı olarak kabul ettiği İstanbul halkına ulaşmayı amaçlamaktadır.

4

DENEYİM VE BİLGİ PAYLAŞIMI

İSMEP, yedi yılı aşkın süredir devam eden çalışmalarından edinilen deneyim ve bilgi birikiminin özellikle afet risklerini azaltma noktasında kalıcı projelere dönüşmesi ve kazanılan deneyimlerin paydaşlara aktarılması noktasında etkili olabilecek, geleceğe yönelik çalışmalara önem vermektedir.

Projenin devamlılığının da sağlanması, proje sonuçlarının ve edinilen birikimin paylaşılması için İstanbul’da afet konusunda hizmet verecek uluslararası kuruluşların da destek verdiği bir mükemmeliyet merkezinin kurulması planlanmaktadır.

Hazırlık Süreci

Türkiye'nin gayrisafi yurtiçi hasılasının %40'ı İstanbul'da üretilmektedir.

Ülke nüfusunun %20'si İstanbul'da yaşamaktadır.

17 Ağustos 1999 tarihinde Marmara Bölgesi'nde meydana gelen 7.4 büyüklüğündeki deprem, 17 binden fazla insanın hayatını kaybetmesi ve 200 binden fazla insanın evsiz kalmasıyla sonuçlandı. Türkiye sanayisinin kalbinin attığı bu bölge çok geniş ölçüde hasar görmüştür.

Deprem sonrasında bölgedeki yaşam koşullarını eski haline döndürmek amacıyla 2000 yılı itibarıyla Başbakanlık bünyesinde Marmara Depremi Acil Yeniden Yapılandırma Projesi (MEER) hayata geçirildi. MEER projesi kapsamında Yalova, Düzce, Bolu, Adapazarı ve Kocaeli'de inşa edilen onbinlerce yeni bina, okullar, hastaneler, yollar ve altyapı çalışmaları; benzer bir depremin İstanbul'da meydana gelmesi durumunda karşılaştığımız ağır faturanın sinyallerini vermiştir.

MEER projesi kapsamında gerçekleştirilen çalışmalar için harcanan zaman ve emek, zamanında tedbir almanın önemini gözler önüne sermiş; afet sonrası müdahalenin, hazırlıklı olmanın yerini tutamayacağı, maalesef yaşayarak öğrenilmiştir.

Sağduyulu görüşler, bu yıkıcı olaylardan ders alınması, gelecekte karşılaşılabilecek yeni bir doğal afetin maddi ve manevi hasarlarını en aza indirmek için acilen bir mekanizma oluşturulması, bu doğrultuda büyük ölçekli bir yeniden yapılanma planı hazırlanması üzerinde birleşmiştir.

Böylelikle, Marmara Depremleri sonrasında Türkiye'nin afetlere yaklaşımında önemli değişiklikler yaşanmıştır.

Risklerin azaltılması ve toplumda afetlere karşı direnç oluşturulması artık herkesçe kabul edilir hale gelmiştir. Bu noktadan hareketle, Türkiye'nin adeta can damarı olan İstanbul'da çok sayıda ve çeşitli araştırmalar yapılmıştır.

Türkiye'nin gayrisafi yurtiçi hasılasının (GSYİH) %40'ına yakınının İstanbul'da üretilmesi ve ülke nüfusunun %20'sinin burada yaşaması, bölgede yaşanabilecek bir depremin tüm ulusu derinden etkileyeceğini apaçık ortaya koymuştur.

Böyle bir depremin bölgesel ölçekte yaşanacak can ve mal kaybıyla kalmayıp, ulusal ölçekte ülkenin ekonomik, sosyal, kültürel, kısaca her alandaki gelişimine kuvvetli bir darbe vuracağı bir gerçeklik olarak öne çıkmıştır.

Benzer ölçekteki bir depremin İstanbul için de kapıda olduğunu haber veren bilimsel veriler, "Madem ki önüne geçemiyoruz, o halde nasıl hazırlanabiliriz?" sorusunu beraberinde getirmiştir.

Benzer risk azaltma faaliyetlerinin gelişmiş ülkelerde de uygulandığı, böylelikle meydana gelen afetlerin bir "doğa olayı" olmaktan öteye gidemediği örneklerle sabittir.

Benzer ölçekli vakalar, az gelişmiş veya gelişmekte olan ülkelerde ise felakete dönüştürmektedir. Bu durumun üstesinden gelinmesi de ancak bir zihniyet değişikliği ile mümkün olacaktır. İşte bu zihniyet değişikliği yolundaki en büyük adım, 1999 Marmara Depremleri'nin ardından yukarıdaki süreç sonunda atılmıştır.

Marmara Depremleri'nin ardından, İstanbul Büyükşehir Belediyesi ile İstanbul Teknik Üniversitesi, Boğaziçi Üniversitesi, Yıldız Teknik Üniversitesi ve Orta Doğu Teknik Üniversitesi katılımıyla yapılan İstanbul Deprem Master Planı sonucunda, İstanbul'da etkileri azımsanmayacak bir deprem beklendiği ortaya çıkmıştır.

Gerek depremin fay hattının yeri ve yaklaşık büyüklüğünün, gerekse gerçekleştiği takdirde yol açacağı hasarın öngörülmesi, bir şeyler yapılması gerekliliğiyle ilgili uzlaşmayı doğurmuş ve harekete geçilmiştir. Çıkılan bu yolda, o zamanki ismiyle Başbakanlık Proje Uygulama Birimi (PUB), çalışmanın koordinasyonunu ve diğer kurumları harekete geçirme misyonunu üstlenmiştir.

Böylece, merkezi ve yerel idarede 400'e yakın kişinin katılımıyla gerçekleştirilecek 100'ün üzerinde toplantının ilk adımı atılmıştır.

Ortak bir dil konuşmayı sağlayabilmek amacıyla sıklıkla gerçekleştirilen toplantılarda her bir kurumun ve uzmanların önerileri dikkate alınarak, yapılacak işin çerçevesi belirlenmiştir.

O aşamada yalnızca 10 kişilik bir ekipten oluşan PUB'un yoğun emeğinin ve gerçekleştirilen toplantılara değerli görüşleriyle vizyon kazandıran yüzlerce uzmanın katkısının, destek veren herkesin çabası ve inancının semeresi olan İSMEP, hazırlık sürecini böylelikle tamamlanmış ve 2006 yılında Dünya Bankası ile Hazine Müsteşarlığı arasında imzalanan kredi anlaşması ile yürürlüğe girmiştir.

İPKB'nin Yönetim Yapısı

❖ Dürüstlük, saygınlık, hesap verebilirlik ve yasaların belirlediği standartlara uyum, İPKB'nin iş yapma şeklinin merkezini oluşturmaktadır.

İPKB, proje yönetimi standartlarını belirleyen ve devamlılığını sağlayan 33 kişilik bir çekirdek ekipten oluşmaktadır. Birim, çalışmalarında danışmanlık ve uygulama desteği aldığı danışmanlık hizmetleri göz önüne alındığında, 500'ün üzerine çıkan aktif çalışan sayısı ile faaliyetlerini sürdürmektedir.

İPKB, proje yönetiminin uygulanması ve yürütülmesinde planlama, rehberlik ve ölçümleme çalışmalarına kaynaklık ederek, söz konusu çalışmaların kökeninde yer almaktadır. Standartların, metodolojinin ve kolaylaştırıcı ya da aktif yönetim sürecinin sahibi olarak, proje yönetiminin tüm stratejik fonksiyonlarını üstlenmektedir.

İPKB'nin sahip olduğu yerinden yönetim avantajı ve sağlam kurumsal kimliği etkin yönetime olanak vermektedir. Dürüstlük, saygınlık, etik davranış ve yasaların belirlediği standartlara uyum, İPKB'nin iş yapma şeklinin merkezini oluşturmaktadır.

Kurumsal yönetim alanında en yüksek standartlara erişmek için gerekli adımları atan İPKB'nin temel ilkeleri arasında, kurumsal yönetimin 4 prensibine (şeffaflık, adillik, sorumluluk ve hesap verilebilirlik) daima uyumlu olmanın yanı sıra, toplumsal katılım esası da bulunmaktadır.

İPKB'nin Yönetim Yapısı

Bir proje yönetim ofisi gibi yapılanan İPKB, mümkün olduğu kadar çok paydaşın katıldığı katılımcı, paylaşımcı ve şeffaf bir anlayışla yönetilmektedir.

- Kalkınma Bakanlığı
- Çevre ve Şehircilik Bakanlığı
- Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı
- Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı
- İstanbul İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü
- İstanbul Büyükşehir Belediyesi Başkanlığı
- İstanbul Defterdarlığı
- İstanbul Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü
- İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğü
- İstanbul İl Sağlık Müdürlüğü
- İstanbul İl Sosyal Hizmetler Müdürlüğü
- İstanbul İl Emniyet Müdürlüğü
- Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu
- Pendik Belediye Başkanlığı
- Bağcılar Belediye Başkanlığı

Yönlendirme Komitesi

- Akademik Danışmanlar
- Uluslararası Danışmanlar
- Kurumsal Danışmanlar
- Bireysel Danışmanlar

Fon Kaynakları

- Dünya Bankası
- Avrupa Yatırım Bankası
- Avrupa Konseyi Kalkınma Bankası
- İslam Kalkınma Bankası

Danışmanlar

- Yönetim
- Planlama
- İzleme ve Değerlendirme
- İç ve Dış Denetim

❖ İPKB'de bir proje yürürlüğe girmeden önce ilk olarak gereksinimler belirlenmekte, ardından projenin planlanması aşamasında paydaşların çeşitli ihtiyaçları, kaygıları ve beklentileri hassasiyetle ele alınmaktadır.

İPKB

İPKB, ilgili mevzuata hakim, her biri alanında uzman, afet yönetimi konusunda yeterli bilgi birikimi ve tecrübeye sahip kişilerden oluşan bir ekip ile yönetilmektedir.

Bu ekip temel olarak proje geliştirme, planlama ve yönetim fonksiyonlarını üstlenmektedir.

İPKB Personeli bilgileri, becerileri, araçları ve teknikleri, projenin gereksinimlerini yerine getirmek amacıyla proje aktivitelerine uygulamaktadır.

Projelerin yürütülmesi sırasında tekrarlanan ekonomik faaliyetlerin gerçekleştirilerek standartlaştırılması sağlanmaktadır.

Yürürlükte olan projeleri izleyip raporlayarak hangi projelerin devam edeceği veya iptal edileceği konusundaki stratejik kararlar için üst yönetime ilerleme raporları vermektedir.

İPKB'de bir proje yürürlüğe girmeden önce ilk olarak gereksinimler belirlenmekte, ardından projenin planlanması aşamasında paydaşların çeşitli ihtiyaçları, kaygıları ve beklentileri hassasiyetle ele alınmaktadır.

Projenin yürütülmesi aşamasında ise kapsam, kalite, zaman çizelgesi, bütçe, kaynaklar ve risk gibi konular çok yönlü olarak ele alınmaktadır.

İSMEP'in yürütülmesi için İPKB bünyesinde görevlendirilmiş olan uzmanlar; yönetim, teknik/uzman ekip, satın alma ekibi, bilgi işlem ekibi ve finansal yönetim ekibi olarak alt birimlere ayrılmaktadır.

Proje Teknik Ekibinin Yeniden Yapım Çalışmaları Yerinde İncelemesi

Yönetim

İPKB çatısı altındaki her bir birim, projenin kendi iş alanına giren faaliyetlerinden sorumlu iken, yönetimin sorumluluğu tüm alanları kapsamaktadır.

Proje faaliyetlerinin zamanında ve etkin uygulanmasının yanı sıra, sağlam bir proje ve finansal yönetim sisteminin kurulması ve bu sistemin devamlılığının sağlanması yönetim ekibinin birincil düzeyde sorumluluğundadır.

Ayrıca yönetim, İPKB dahilindeki günlük faaliyetleri yönetmekte, devlet kurumları ve özel işletmelerin yanı sıra uluslararası arenada da İPKB'yi temsil etmektedir.

Bu kuruluşlarla birlikte gerçekleştirilen faaliyetleri izleyip koordine etmektedir. Tüm bu işlemler sırasında fon kaynakları ile de yakın temas halinde çalışılmaktadır.

Teknik/Uzman Ekip

Şehir plancısı, mimar, inşaat mühendisi, makine mühendisi, elektrik mühendisi, elektronik haberleşme mühendisi, bilgisayar mühendisi, çevre mühendisi, geoteknik mühendisi, deprem mühendisi ve sosyal bilimci olmak üzere çok geniş uzmanlık alanlarının bir arada bulunduğu teknik ekipte, mesleki yeterliliğe ve görev bilincine sahip kişiler yer almaktadır.

Bu ekip, ihale dokümanlarını ve iş tanımlarını teknik göstergeler geliştirerek çalışan danışmanları denetlemektedir. Proje sahipliğini artırmak ve sürdürülebilirliği sağlamak adına gerekli çalışmalarda bulunmaktadır.

Satın Alma Ekibi

Proje kapsamındaki tüm satın almaların gerek fon kaynaklarının belirlediği uluslararası standartlara, gerekse Yönlendirme Komitesi tarafından belirlenen yerel standartlara uygun şekilde gerçekleşmesini sağlayarak ihale süreçlerini yönetmektedir.

Fon kaynaklarına iletilmek üzere periyodik satın alma raporları hazırlamaktadır.

❖ Yönlendirme Komitesi toplantılarına, bileşenler kapsamında yürütülen çalışmaların, İstanbul Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, İstanbul İl Sağlık Müdürlüğü, İstanbul İl Emniyet Müdürlüğü, Kredi Yurtlar Bölge Müdürlüğü, İl Millî Eğitim Müdürlüğü ve hastane yöneticileri gibi tüm ilgili paydaşları da dahil edilmektedir.

Bilgi İşlem Ekibi

Verilerin ve modellerin etkin kullanımını sağlayarak karmaşık problemlerin çözümüne katkıda bulunan bir Karar Destek Sistemi oluşturulmaktadır.

Proje kapsamında yürütülen Afet Bilgi Sistemi ve Coğrafi Bilgi Sistemi gibi yazılımların yanı sıra tüm donanımsal konular ile ilgili süreçleri yönetmekte ve danışmanlık yapmaktadır.

İPKB, yürüttüğü projelerde ortaya çıkan büyük miktardaki veriyi analiz etmek ve raporlamak üzere kendi Enformasyon Yönetim Sistemi yazılımını kullanmaktadır.

Web tabanlı olan bu yazılım, Microsoft.NET teknolojisi ile kodlanmış olup, SQL veri tabanında tutulan veriler üzerinde çalışmaktadır.

Birimde iç iletişim büyük oranda intranet sistemi üzerinden sağlanmaktadır. Enformasyon Yönetim Sistemi yazılımıyla raporlamalar, arşiv, satın alma gibi temel bilgiler bu platform üzerinden takip edilmektedir. Ekibin katılımıyla gerçekleştirilen bu sistemden, belirli bilgiler direkt olarak web sayfasına aktarılarak paydaşlara da duyurulmaktadır.

Tüm bu süreçlere ilişkin yeterli teknik desteğin sağlanması da yine bu birimin görevleri arasında yer almaktadır.

Finansal Yönetim Ekibi

Kurumun ve projenin mali yönetiminden sorumlu olan finansal yönetim, düzenli bütçeleme ve nakit akışını sağlamakta, mali tabloları ulusal ve uluslararası standartlara uygunluğunu gözeterek hazırlamakta, incelemekte ve denetlemektedir. Bağımsız denetçi tarafından denetlenmesi için raporlara ve gerekli tüm belgelere ulaşımı sağlamaktadır. Tedarikçilere yapılacak ödemeleri sonuçlandırmakta ve denetlemektedir.

Fon Kaynakları

İPKB'nin bütçesini, uluslararası finans kuruluşlarından sağlanan fonlar oluşturmaktadır. Kurumun, tüm süreçleri ve politikaları itibarıyla gerek uluslararası gerekse yerel standartlara uyumlu olarak tasarlanan yönetim yapısı, karar vermede ve sorumluluk alanında netlik ve şeffaflık sağlamaktadır.

Yönlendirme Komitesi

Projede kurumlar arasında koordinasyonu sağlamak ve gerektiğinde önemli kararları almak amacıyla, merkezi ve yerel idarelerin temsilcilerinden oluşan bir Yönlendirme Komitesi bulunmaktadır. Bu komite, İstanbul Valisi başkanlığında merkezi düzeyde ilgili kuruluşların üst düzey temsilcileriyle, İstanbul'daki ilgili müdürlüklerden oluşmaktadır. Bu toplantılara, tüm ilgili paydaşlar dahil edilmektedir. Projenin faaliyete geçtiği 2006 yılından 2013 yılına kadar 12 komite toplantısı gerçekleştirilmiştir.

Toplantılarda İSMEP'in plan ve programı, bütçesi, hedefleri, yenilikleri ve vizyonu şeffaflık ve paylaşımcılık çerçevesinde ele alınıp değerlendirilmektedir. Ayrıca, toplantılarda ortaya konan proje çıktıları aracılığıyla İPKB'nin uygulamaya koyduğu bir yeniliğin diğer kurumlar tarafından ne ölçüde benimsendiğinin gözlemlenmesi ise komite toplantılarının diğer kurumlara sağladığı zengin faydalar arasında yerini almaktadır.

Danışmanlar

İSMEP'in bileşenleri altında hayata geçirilen projelerin en doğru yöntemlerle, etkili ve profesyonelce gerçekleştirilebilmesi amacıyla alınan danışmanlık hizmetleri ulusal ve uluslar arası düzeylerde bireysel veya kurum ve kuruluşlardan alınabilmektedir.

Konusunda uzman firma veya kişiler ile proje bazlı anlaşma yapılıyor, gerektiğinde her bir proje için ayrı olarak açılan ihaleler, çalışmanın büyüklüğüne göre ulusal ya da uluslararası platformlarda duyurulmaktadır.

Kalite Güvence Sistemi

❖ Yararlanıcı ihtiyaçlarının tam olarak ve belirlendiği şekilde karşılanması, İSMEP'in kalite güvence sisteminin ana mantığını oluşturmaktadır.

Temelde Dünya Bankası tarafından belirlenmiş usul ve esasların oluşturduğu iskelet yapı üzerine inşa edilmiş olan bu dev proje, bütçesi, kapsamı, paydaş sayısı ve uygulandığı şehrin büyüklüğüne paralel olarak çoğu zaman kendisinden beslenerek, gerek kurum içi gerekse çalıştığı müşavirler ölçeğinde kendi standartlarını belirlemektedir.

Sistem çerçevesinde düzenli ölçüm, önceden belirlenmiş standartlar ile uyum, süreçlerin izlenmesi ve buna bağlı olarak hataların önlenmesini sağlanmaktadır.

Böylece tüm aşamalardaki talimatların görev ve sorumluluk tanımları ile belgelendirmesi ve planlanan düzeydeki kalitenin korunması, gereksiz kaynak kullanımının önüne geçilmesi amaçlanmaktadır.

Kullanıcı gereksinimlerinin tam olarak ve belirlendiği şekilde karşılanması, İSMEP'in kalite güvence sisteminin ana mantığını oluşturmaktadır.

Çalışma Standartları

İPKB, devletin üst politika belgelerinde benimsediği “Teknik müşavirlik ve müteahhitlik hizmetlerinin uluslararası standartlara uygun kalitede ve güvenli olarak verilmesi sağlanacak ve kamu yatırımlarında bağımsız müşavirlik hizmetlerinin kullanılması yaygınlaştırılacaktır.” prensibi ile tüm çalışmalarını, teknik danışmanlık ve müşavirlik hizmetleri kullanarak gerçekleştirmektedir. Yatırımların gerek fizibilite döneminde gerekse uygulama ve izleme döneminde Dünya Bankası'nın satın alma usul ve esaslarına uygun olarak, dışarıdan hizmet alım yöntemiyle, proje bazında teknik danışmanlarla çalışılmaktadır.

Bunun yanı sıra, yerel düzenlemeler doğrultusunda hazırlanmış çalışma ilkeleri ve kılavuzlar, karar alma süreçlerinde kullanılmaktadır. Karar alma süreçleri ise yine Dünya Bankası'nın yayınlamış olduğu kılavuz ve el kitapları çerçevesinde belirlenmiş durumdadır.

Dünya Bankası İhale Kılavuzları ve El Kitapları

1. 18 Ekim 2005 tarihli ve 4784-TU nolu Kredi Anlaşması ve Ekleri (PAD-Project Apraisal Document)
2. Valilik Yetkilendirme Yazısı
3. Yönlendirme Komitesi Çalışma Usul ve Esasları
4. İmza Yetkileri Yönergesi
5. Mali Yönetim El Kitabı
6. IBRD Kredileri ve IDA Kredileri kapsamında mal alımı, İnşaat İşleri ve Danışmanlığa Tabi Olmayan Hizmetlerin Tedarikine İlişkin Kılavuz
7. Dünya Bankası Borçluları tarafından IBRD ve IDA Kredileri kapsamında danışman seçimi ve İstihdamına İlişkin Kılavuz

İhale Süreçleri

Gerçekleştirilen tüm satın almalarda ekonomik ve verimlilik, fırsat eşitliği, yerel endüstrinin geliştirilmesi, işlem saydamlığı ilkelerinin dışına çıkılmamaktadır.

İşin büyüklüğü ölçüsünde farklı sözleşme tipleri, Dünya Bankası satın alma usul ve esaslarına göre belirlenmiş yöntemler çerçevesinde uygulanmaktadır.

Eğitim, güçlendirme, yeniden yapım, analiz ve tasarım çalışmalarında görev alan müşavir firmalar tarafından hazırlanan projelerin ihaleleri yandaki usul ve yöntemlere uygun olarak yapılmaktadır.

- “Uluslararası Rekabete Açık İhale Yöntemi”nde ilk olarak teknik şartnameler ve teklif değerlendirme kriterleri ortaya konmaktadır. Ardından ihale ilanı ve taslak ihale dokümanı hazırlanmaktadır. Böylece ihale ilanının yayınlanması gerçekleşmektedir.
- Proje kapsamında danışman seçimi “Kalite ve Maaliyete Dayalı Seçim, Kalite Bazlı Seçim” yöntemleri kullanılmaktadır.

Bu yöntemler detaylı süreçler içeren ve banka tarafından tüm süreçleri onay gerektiren yöntemlerdir.

- Söz konusu İhale Yöntemi, tekliflerin teslim alınması ve katılımcıların huzurunda açılması, teklif değerlendirme raporunun hazırlanması ve teklif değerlendirme raporunun onaylanması aşamalarından oluşmaktadır.
- İhale ilanları, başta Resmi Gazete olmak üzere ulusal yayın yapan tirajı en yüksek ilk beş gazeteden birinde, İPKB internet sitesinde ve ilgili uluslararası internet sitelerinde ve gazetelerde yayınlanmaktadır. Kazanan firmalara ilişkin duyurular İPKB’nin web sayfasında yayınlanmaktadır.

❖ Düzenli olarak uygulanan etki değerlendirme çalışmaları ile yapılan işin sonuçları ve ların memnuniyeti ölçülüp, inşaatlar başta olmak üzere mümkün olan her evrede, yapılan işin kalitesini, işçinin ya da uygulayıcının inisiyatifine bırakmayacak ve hata payını minimuma indirecek malzemeler ve iş süreçleri tercih edilmektedir.

Uygulama Kılavuzları ve Rehberlik

İSMEP bir yandan İstanbul'u afetlere hazırlarken, diğer yandan, belirlenmiş olan çalışma standartlarına uygun iş sonuçları elde edebilmek için, uygulama sorumluluğu bulunan kişi ve kurumlara rehber niteliği taşıyan yayınlar hazırlanmıştır. Eğitim kurumu yönetici ve çalışanları için güncel yaklaşımları içeren "Okul Afet ve Acil Durum Planı Şablonu", güçlendirme ve yeniden yapım projelerinde çalışan inşaat işçileri için hazırlanan "Uygulama Kılavuzu" bu yayınlar arasında sayılabilir.

İzleme ve Kontrol

Yapılan yatırımların gerçek etkilerinin gözlenmesi, tahmin edilen etkilerin doğruluklarının geri bildiriminde büyük rol oynamaktadır. İSMEP kapsamında yapılan işlerin farklı aşamaları bağımsız denetmenler, bağımsız laboratuvarlar ve üniversiteler tarafından düzenli olarak denetlenmektedir.

Bu çerçevede verilen taahhütlerin yerine getirilip getirilmediğinin tespit edilmesi, çevreye olan etkilerinin belirlenmesi ve buna dair önlemlerin yerinde ve zamanında, doğru biçimde alınabilmesi için iyi bir izleme ve kontrol sistemi oluşturulmuştur.

Öte yandan, düzenli etki değerlendirme çalışmaları ile yapılan işin sonuçları ve yararlanıcıların memnuniyeti ölçülmektedir. İnşaatlar başta olmak üzere mümkün olan her evrede, yapılan işin kalitesini, işçinin ya da uygulayıcının inisiyatifine bırakmayacak ve hata payını en aza indirecek malzemeler ve iş süreçleri tercih edilmektedir.

Kontrol Formu Örneği

İç Denetim Sistemi

Faaliyetlerinin etkin, verimli ve yasal düzenlemelere uygun şekilde yürütülmesini, güvenilir ve bütüncül bir muhasebe ve finansal raporlama sistemi kurulmasını sağlamak, İPKB yönetiminin temel prensipleri arasında yer almaktadır. Doğru işleyen bir iç kontrol sisteminin oluşturulması ve işletilmesi, başta birim yöneticileri olmak üzere, tüm çalışanlar tarafından bir sorumluluk olarak kabul edilmektedir. Etkin bir iç kontrol sisteminin en önemli bileşeninin kontrol ortamı olduğu bilinciyle, birimdeki kontrol ortamı kurallar çerçevesinde tanımlanmakta ve tüm iş süreçlerine katkı verecek şekilde kurgulanmaktadır.

Ayrıca organizasyon yapısı, etik ilkeler, yetki ve sorumluluk dağılımı gibi temel öğelerle ilgili gerekli düzenlemelerde bulunmaktadır. Bu doğrultuda;

- Her kademedeki çalışanın görev tanımı ve kontrol sorumluluklarının tanımlanması,
- Birimdeki tüm iş akışlarının ve kontrol noktalarının yazılı hale getirilmesi,
- Birim faaliyetlerinin hacmi ve niteliğine uygun bilgi sistemlerinin oluşturulması,
- Etkin ve kapsamlı iletişim kanallarının tesis edilmesi,
- Çalışanların süreç ve faaliyetlere ilişkin önerilerinin alınması ve uygulamaya konulması gibi mekanizmalarla iç denetim sistemlerinin etkinliği sağlanmaktadır.

Kurumiçi Eğitimler

İPKB’de eğitimler, insan kaynakları politikasının temelini oluşturmaktadır.

İPKB Yönetimi, her çalışanın alt projeler kapsamında üzerine düşen rolden haberdar olması ve sorumluluklarını yerine getirecek bilgi ve donanımına sahip olmasını hedeflemektedir.

Tüm birim çalışanlarının ilgili becerilerini geliştirmenin, gelecekte elde edilecek başarılarında önemli rol oynayacağı birimin çalışma anlayışında yer almaktadır.

Bu sebeplerle İPKB’de yöneticiler ve çalışanlar, uzmanlıkları olan alanlardaki gelişmeleri takip edebilmek amacıyla belli aralıklarla ilgili eğitimlere katılmaktadır.

Paydaş Katılımı

YARARLANICILAR

İSMEP kapsamındaki tüm çalışmalar katılımcı anlayışı ile gerçekleştirilmekte, yerel yönetimler ve ilgili kamu kurumları ile planlama ve koordinasyon çalışmaları gerçekleştirilmektedir.

Çalışmaların her evresi İl Sağlık ve Milli Eğitim Müdürlükleri, yerel yönetimler, toplum veya proje uygulamalarından etkilenen yönetici ve çalışanlar gibi yararlanıcılar ile paylaşıp onlardan gelen öneri ve beklentilere göre şekillenmektedir.

Düzenli olarak yapılan etki değerlendirme çalışmaları ile toplumun farklı kesimlerinin görüşleri alınmaktadır.

SİVİL TOPLUM KURULUŞLARI (STK)

İstanbul'un büyüklüğü göz önüne alındığında, şehrin tamamını kapsayabilmek adına en etkili organizasyonların başında STK'lar gelmektedir.

Özellikle proje yaygınlaştırma çalışmalarında etkin rol oynayan STK'lar çözümlere ortak edilmektedir.

Hepsinin ötesinde toplumun sesi olan STK'lar, toplum tabanlı bir risk azaltma projesi olan İSMEP için bu açıdan taşıdığı önem ile Yönlendirme Komitesi Toplantıları'na da dahil edilmektedir.

BAKANLIKLAR

İPKB, proje faaliyetleri ile ilgili olan bakanlıklarla sürekli koordinasyon içinde çalışmaktadır.

Türkiye için stratejik önem taşıyan bu projenin ilerleme durumu, hesap verilebilirlik çerçevesinde ilgili bakanlıklarla paylaşılmaktadır.

Bakanlıklardan gelen öneriler ışığında da İstanbul için, İstanbul'a özel projeler üretilmektedir.

İPKB kuruluşundan bu yana paydaş katılımını vizyonunun bir parçası olarak görmektedir.

Tüm paydaşları ile birlikte, afete dirençli bir toplum oluşturmak hedefiyle özverili çalışmalar yürüten İPKB'nin kurumsal sorumluluğunun ana eksenini, paydaşlarıyla kurduğu iletişim ve koordinasyon oluşturmaktadır.

Kurumsal sürdürülebilirliğe paralel olarak İPKB her geçen gün paydaşlarına bir yenisini ekleyerek onların görüş ve önerileri doğrultusunda sonraki stratejilerini gözden geçirmektedir.

YÖNLENDİRME KOMİTESİ

Periyodik olarak gerçekleştirilen toplantılarla projenin ilerleyişi, sorunları ve çözüm önerileri tartışılmaktadır. Kimi zamansa komite üyesi kuruluşlardan doğrudan gelen talep ve ihtiyaçlara cevap verecek özel projeler hazırlanmaktadır.

Bu düzenli toplantılarda ilerleme raporları komiteye sunulmakta, her bir çalışmanın sonunda hazırlanmış olan performans raporlarına dayalı olarak stratejik planların gerçekleşme durumu ve stratejik hedeflerin ne oranda tamamlandığı incelenmektedir.

ÜNİVERSİTELER

İSMEP'in birincil öncelikleri arasında yer alan bilimsel ilkelere uygun davranış vizyonu ile, üniversitelerin ilgili bölümlerinden araştırma sonuçları ve danışmanlık alınmaktadır.

Akademisyenler projelere dahil edilerek çalışmaların akademik bakış açısıyla desteklenmesi ve üniversitelerin bilgi birikiminden faydalanılması sağlanmaktadır.

DANIŞMANLAR

Kamu yatırımlarında bağımsız müşavirlik hizmetlerinin kullanılması prensibi doğrultusunda danışmanlık destekleri alınmaktadır.

Projenin geliştirilmesi aşamasından başlayarak danışmanlar yerinde ziyaretler, izleme ve değerlendirme toplantıları, projelendirme gibi süreçlerde faal olarak yer almaktadır.

Bu yöntem sayesinde nitelikli iş üretme kapasitesi, performans, etkinlik, etkililik ve verimlilik artmaktadır.

MEDYA

Medyanın afetler konusunda bilinçlendirilmesi ve sorumlu habercilik anlayışı içinde hareket etmesi, yine İSMEP'in çaba harcadığı hususlar arasında gelmektedir.

Medya proje faaliyetlerinin kamuoyu ile paylaşılması için düzenlenen etkinliklerle sürece dahil edilmektedir.

Ayrıca, proje kapsamında gerçekleştirilen kamuoyu bilinçlendirme kampanyaları da projenin medya ile ilişkisinin bir diğer ayağını oluşturmaktadır.

ÖZEL SEKTÖR

İSMEP kapsamında üretilen çözümlerin uygulanmasında özel sektörün birçok farklı koluyla çalışılmaktadır.

Birlikte hareket edilen sektörlerin gelişimi için sürdürülen, bilgilendirme, iş birliği programları, sektöre özel projelendirme çalışmaları sayesinde iş sürekliliğine katkı sağlayacak çözümler üretilmektedir.

KAMU KURUMLARI VE YEREL YÖNETİMLER

Yerel kapasitenin geliştirilmesi için eğitim çalışmaları ve çeşitli ortak projeler yürütmektedir.

Bu projeler sayesinde geleceğe yönelik olarak gerek İstanbul gerekse Türkiye ölçeğinde tüm kamu kurumları, belediye ve yerel yönetimlere örnek olacak modeller hayata geçirmektedir.

Proje Ekibinin Arkeoloji Müzesi Çalışmaları Değerlendirme Gezisi

ULUSLARARASI PAYDAŞLAR

Farklı kültürel, sosyal ve ekonomik koşullara sahip ülkeler ve toplumlar arasında bilgi ve deneyim paylaşımı, İPKB'nin önem verdiği unsurlardan biridir.

Bu doğrultuda gerek düzenlediği gerekse katıldığı uluslararası konferans, sempozyum gibi etkinlikler aracılığıyla bilgi paylaşımında bulunmaktadır.

Bu alanda çalışma gerçekleştiren uzmanların projeye katılmasını sağlayarak uluslararası paydaş kitlesini her geçen gün daha da genişletmektedir.

FON KAYNAKLARI

İPKB'nin bütçesinin tamamını uluslararası finans kuruluşlarından sağlanan fonlar oluşturmaktadır.

Proje kapsamında gerçekleştirilen faaliyetlerin, fon kaynaklarından gelen görevli ekipler ile paylaşılması ve yine onlar tarafından denetlenmesi amacıyla yılda iki defa ve gerektiğinde özel olarak gerçekleştirilen ziyaretler aracılığıyla fon kaynakları yönetim sürecine dahil olmaktadır.

Karşılıklı raporlama süreci, denetimin yanı sıra deneyim paylaşımını da olanaklı kılmaktadır.

İPKB ÇALIŞANLARI (İÇ PAYDAŞLAR)

Düzenli aralıklarla gerçekleştirilen ilerleme toplantıları, eğitimler ve performans değerlendirmeleri ile çalışanlar projenin iyileştirilmesi sürecine dahil ediliyor; aynı zamanda sorun, görüş ve değerlendirmelerine kulak verilerek yetenekli iş gücü kurum bünyesinde tutuluyor ve motive etmektedir.

Şehir Hatları Vapuru, Galata Köprüsü

İSMEP'in Bileşenleri

A Bileşeni

Acil Durum Hazırlık Kapasitesinin Artırılması

❖ İSMEP ile çocuklardan yerel yöneticilere kadar toplumun tüm kesimlerini kapsayan eğitimler aracılığıyla yüz binlerce vatandaşa ulaşarak, afetler konusunda bilgi ve bilinç kazandırılıp acil durumlara karşı toplumsal kapasite oluşturulmaktadır.

İSMEP'in A Bileşeni olan Acil Durum Hazırlık Kapasitesinin Artırılması, afet ve acil durumlarda görevli ilk müdahaleci kamu kurum ve kuruluşları olan İstanbul AFAD, İstanbul Sivil Savunma Arama ve Kurtarma Birlik Müdürlüğü, İstanbul İl Sağlık Müdürlüğü, İstanbul Emniyet Müdürlüğü, İl Jandarma Komutanlığı, Türk Kızılayı gibi kuruluşların mevcut müdahale kapasitelerinin mümkün olan en yüksek düzeye çıkarılmasını hedeflenmektedir.

A Bileşeni'nin alt bileşenleri olan haberleşme, bilgi teknolojileri, İstanbul AFAD'ın kurumsal kapasitesinin geliştirilmesi ve ilk müdahaleci kamu kurum ve kuruluşlarının ihtiyaç duyduğu malzeme ve ekipmanların tedarik edilmesi konularında projeler hayata geçirilmektedir.

Ayrıca, bir diğer alt bileşen olan toplumun afetlere yönelik olarak bilinçlendirilmesi ve eğitilmesi kapsamında hazırlanan ve çocuklardan yerel yöneticilere kadar toplumun tüm kesimlerini kapsayan eğitimler aracılığıyla yüz binlerce vatandaşa ulaşarak, afetler konusunda bilgi ve bilinç kazandırılmakta, acil durumlara karşı toplumsal kapasite oluşturulmaktadır.

İstanbul AFAD koordinasyonunda afetlerde görevli kamu kurum ve kuruluşlarının kullanacağı mevcut afet yönetim sisteminin revize edilerek, bu kurum ve kuruluşların afet planlarının hazırlanması ve bu planların günün şartlarına göre güncellenerek hazır tutulmasının sağlanmasına yönelik çalışmalar da bu bileşen kapsamında yer almaktadır.

A Bileşeni kapsamında, ayrıntılı olarak değinilen şu çalışmalar gerçekleştirilmektedir.

A BİLEŞENİ

Acil Durum Hazırlık Kapasitesinin Artırılması

- Acil Durum Haberleşme Sistemlerinin Kurulması ve Geliştirilmesi
- Afet ve Acil Durum Bilgi Yönetim Sistemlerinin Kurulması
- İstanbul AFAD Kurumsal Kapasitesinin Artırılması
- Afet ve Acil Durumlarda İlk Müdahale Kapasitesinin Artırılması
- İSTAMP
- Halkın Bilgilendirilmesi ve Eğitimi
- Ulusal ve Uluslararası Afet Hazırlık Çalışmalarının Desteklenmesi

Acil Durum Haberleşme Sistemlerinin Kurulması ve Geliştirilmesi

Olası bir afet anında, kamu kurum ve kuruluşlarının haberleşmelerinin etkin bir şekilde devam etmesinin hayati öneme sahip olduğu bilinciyle, İSMEP kapsamında mevcut analog telsiz şebekesinin bölge aktarıcılar, mikrodalga linkler, mobil telsiz röleleri, çevresel donanım alım ve kurulumları gerçekleştirildi. İstanbul AFAD adına, afet anında ortak kanal olarak kullanılmak üzere UHF ve VHF bandında birer adet frekans tahsis edilerek il sınırlarına kadar hizmet veren analog telsiz altyapısı kurulmuştur.

Acil Durum Haberleşme Sistemleri dahilinde uydu, karasal hatlar, analog ve telsiz sistemleri ile GSM/3G şebeke teknolojileri de kullanılmıştır.

Meteorolojinin Sesi Radyosu, olası bir afet anında iletişimin ve halkın düzenli bir şekilde bilgilendirilmesine yönelik olarak yapılan çalışmalardan bir diğeri.

Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü ile yapılan protokolle 103.0 Mhz frekansındaki Meteorolojinin Sesi Radyosu'ndan belirli gün ve saatlerde yayın yapan Afet FM, olası bir afet veya kriz durumunda halkın bilgilendirilmesi amacıyla yayınlarına devam edecektir.

Afet ve Acil Durum Bilgi Yönetim Sistemlerinin Kurulması

İstanbul AFAD ile İPKB'nin ortak yürüttüğü çalışmayla, afet ve acil durumlarda ilgili tüm kurumlarla koordinasyonu sağlayacak "Afet ve Acil Durum Bilgi Sistemi" yazılımı geliştirilmiştir.

Afet bilgi sisteminin fonksiyonları:

- Kontrol listeleri ve planlama
- Kriz yönetimi
- Coğrafi bilgi sistemi
- Geçici iskan yönetimi
- Durum bildirimi
- İyileştirme yönetimi
- Erken uyarı sistemleri ile entegrasyon
- Mesajlaşma ve entegrasyon altyapısı
- Tatbikat ve eğitim
- Uluslararası yardımların koordinasyonu

Hasdal İl Afet ve
Acil Durum Müdürlüğü
Binası kapalı alanı

İstanbul Afet ve Acil Durum Müdürlüğü Kurumsal Kapasitesinin Artırılması

A Bileşeni kapsamında, afet hazırlıklarını yürütmekle yükümlü kurum ve kuruluşlar arasında koordinasyon ve iş birliği sağlamanın yanı sıra, acil durumlarda İl Kriz Merkezi görevlerini de yürütmek üzere 24 saat çalışma esasıyla teşkilatlanan İstanbul AFAD'a ait mevcut bina "İl Komuta Kontrol Merkezi"ne dönüştürülmüştür.

İstanbul İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü için olası bir afet anında birbirini yedekleyecek iki yeni komuta kontrol merkezi de bu bileşen kapsamında inşa edilmektedir. Hasdal İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü Binası'nın, 7.500 m² kapalı alanı bulunmaktadır. Merkez, havadan ve karadan kolay ulaşım özelliğinin yanı sıra, afet anında yaklaşık 500 kişinin çalışabileceği haberleşme ve bilgi teknolojileri altyapısına sahiptir.

Anadolu Yakası Kızılay Marmara Afet Müdahale ve Lojistik Merkezi (MAFOM) Yerleşkesi içinde yer alan diğer merkez ise 1.237 konteynır kapasiteli 8.100 m²'lik kapalı depo alanıyla birlikte toplam 17.350 m² kapalı alana sahip. 8 ayrı noktadan aynı anda yükleme imkanı olan merkezde ayrıca 246 konteyner kapasiteli açık depolama alanı ve 20 TIR'ın aynı anda faaliyette bulunabileceği park sahası da var.

İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü'nün mevcut haberleşme altyapısının güçlendirilmesi için yeni mobil haberleşme araçları alındı. İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü Haberleşme Merkezleri'nin fonksiyonlarını sahada uygulamak için tasarlanan mobil haberleşme araçları, sahip olduğu teknolojiler sayesinde olay yerinden ses, veri ve canlı görüntü aktarımı yapabilmektedir.

Proje kapsamında nükleer, biyolojik veya kimyasal kirlenme sonrası kullanılmak üzere, en gelişmiş teknolojiye sahip dekontaminasyon (arındırma) sistemi İstanbul'a kazandırılmıştır.

Afet ve Acil Durum Müdahale ve Haberleşme Araçları

Ülkemiz için bir ilk olan ‘dekontaminasyon sistemi’, İSMEP Projesi kapsamında İstanbul Sivil Savunma Arama ve Kurtarma Birlik Müdürlüğü’nün bünyesine katılmıştır. Söz konusu sistem doğal afet, yangın, endüstriyel kirlenme, kitle imha silahlarıyla yapılan terör eylemleri sonrasında kazazede, personel, kıyafet, teçhizat, hassas cihazlar, araç-gereç, arazi, yol, bina iç ve dış kısımları, her türlü kara, hava ve deniz taşıtlarının nükleer, biyolojik, kimyasal maddelerden arındırılması için kullanılacaktır.

İstanbul AFAD çatısı altında konumlandırılmış olan İstanbul Sivil Savunma Arama ve Kurtarma Birliği, yine İPKB tarafından sağlanan malzeme desteği ile 2012 yılında Birleşmiş Milletler Uluslararası Arama ve Kurtarma Danışma Grubu (INSARAG) akreditasyonuna (sertifikasyonuna) 128 kriterden geçer not alarak sahip olmuş, böylece “ağır arama ve kurtarma” konusunda uluslararası standartlara sahip olduğu kabul edilen ülkemizdeki “ilk” ve “tek” ekip olma özelliği kazanmıştır.

Afet ve Acil Durumlarda İlk Müdahale Kapasitesinin Artırılması

Kurum ve kuruluşların afet ve acil durumlarda müdahale kapasitelerinin artırılması İSMEP yatırımlarının bir başka kanadını oluşturmaktadır.

İSMEP kapsamında İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü, İl Sağlık Müdürlüğü, İl Emniyet Müdürlüğü, İl Jandarma Komutanlığı, Ulusal Medikal Kurtarma Ekipleri, Türk Kızılayı, Boğaziçi Üniversitesi Kandilli Rasathanesi ve Deprem Araştırma Enstitüsü için çok kapsamlı yatırımlar gerçekleştirilmiştir.

Yatırımların ana başlıkları

- Acil durum keşif, operasyon ve kurtarma araçları
- Haberleşme araçları
- Kurtarma ekipmanları
- Tıbbi ekipmanlar
- Konteynerler
- Işık kuleleri
- Soğuk hava depoları
- Mevlana evleri

İstanbul Afet Müdahale Planı (İSTAMP)

İstanbul’un kendine özgü yapısına cevap verecek ve Başbakanlık AFAD Ulusal Müdahale Planına uygun bir organizasyon ve öncü uygulamalarla kenti afetlere hazırlama çalışmalarını kapsamaktadır.

İSTAMP, İstanbul’un büyüklüğüne cevap verecek şekilde afetlerin şiddetinin ve oluşturacağı kötü sonuçların zararlarının azaltılması, müdahale planı, izleme, afet sonrası hızlı etki ve ihtiyaç analizi, afet anında hızlı ve etkili müdahale ve iyileştirme, afet sonrası iyileştirme ve rehabilitasyon faaliyetlerini koordine edecek şekilde kurgulanmıştır.

İSMEP Toplum Eğitim Modülleri

İSMEP kapsamında
15 farklı eğitim modülü
hazırlandı

Halkın Bilgilendirilmesi ve Eğitimi

Toplum Eğitim Modülleri

Halkın eğitilmesi ve bilinçlendirilmesi çalışmalarında İSMEP kapsamında 15 farklı eğitim modülü hazırlanmıştır.

Hazırlanan bu modüller referans alınarak çocuklardan yerel yöneticilere kadar toplumun her kesimine hitap eden eğitim serileri oluşturulmuştur.

Her biri kitap, afiş, broşür, bilgi kartı, eğitimci sunum dosyaları, iletişim ve yaygınlaştırma stratejisinden oluşan modüller şöyle sıralanıyor:

- Birey ve Aile için Depremde İlk 72 Saat
- Engelliler için Depremde İlk 72 Saat
- Eğitim Kurumları için Afet Acil Yardım Planlama Rehberi
- Sanayi ve İşyerleri için Afet Acil Yardım Planlama Rehberi
- Sağlık Kuruluşları için Afet Acil Yardım Planlama Rehberi
- Afetlerde Psikolojik İlk Yardım
- Zorunlu Deprem Sigortası Bilinci
- Depreme Karşı Yapısal Güçlendirme
- Depreme Karşı Yapısal Risklerin Azaltılması
- Depreme Karşı Yapısal Olmayan Risklerin Azaltılması
- Olağan Dışı Durumlarda Yaşamı Sürdürme
- Yerel Afet Gönüllüleri için Afete Hazırlık
- Afet Zararlarını Azaltmaya Yönelik Şehir Planlama ve Yapılaşma
 - Yerel Yöneticiler
 - Teknik Elemanlar
 - Toplum Temsilcileri

GY
ÇOCUKGüvenli Yaşam Çocuk Eğitimi **ERKEN YAŞTA BİLİNÇLENDİRME**

Eğitim süresi: 40 Dakika

Depremde bize neler zarar verebilir?
Zarar görmemek için ne tür önlemler almalıyız?
Depreme Hazırlık;
• Tehlike Avı

- Afet Çantası
- Aile Afete Hazırlık Planı
- Afete Hazırlıkta Eğitimin Önemi
- Çök Kapan Tutun Uygulaması

GY1

Güvenli Yaşam 1 Eğitimi (GY1) **FARKINDALIK**

Eğitim süresi: 1 Saat

- Afetlerle Mücadelede Temel Bilgi ve Kavramlar
- Güvenli Yaşam Kavramı ve Kültürü
- Afet Hazırlıklarında Toplumsal Güç Birliği
- Yaşadığımız Çevredeki Risklerin Azaltılması
- Yapısal Olmayan Risklerin Azaltılması

- Aile Afet Planı
- Özel İhtiyaç ve Özel İlgi Grupları
- Afetler Sırasında Doğru Davranış Şekilleri
- Afet Sonrası İlk Saatler Güvenli Yaşam 2 Eğitimi (GY2)

GY2

Güvenli Yaşam 2 Eğitimi (GY2) **BİLGİ VE BECERİ**

Eğitim süresi: 4 Saat

- Afet ve Acil Durumlar İçin Hazırlık
 - Kentlilik Bilinci
 - Küçük Yangınlara Müdahale Bilgisi
 - Tahliye Bilgisi
 - Genel İlk Yardım Bilgisi

- Afetlerde İhtiyaçların Karşıllanması
- Afet Sonrası İyileştirme Çalışmalarına Katılım
- Diğer Afetler Öncesi, Sırası ve Sonrası Yapılacaklar
- Aile Afet Plan Danışmanlığı

YAG

Yerel Afet Gönüllüsü Eğitimi (YAG) **TOPLUMSAL GÜÇ BİRLİĞİ**

Eğitim süresi: 60 Saat

1. Bölüm

- İlk 72 Saat
- Modern Afet Yönetimi ve Yerel Afet Gönüllüsü Kavramı
- Kentsel Riskler ve Kentsel Risklerin Azaltılması
- Yapısal Riskler
- Mahalleseel Hazırlıklar
- Veri Toplama ve Raporlama
- Uygulamalar

2. Bölüm

- YAG Personeli Emniyeti
- Müdahale Bölgesi
- Afetlerde İlk Yardım
- Küçük Yangınlara Müdahale
- Hafif Kentsel Arama ve Kurtarma
- YAG'larda Ekip Organizasyonu

ADP

Acil Durum Planlama Eğitimleri **AFETE DİRENÇLİ KURUM**

Eğitim süresi: 8 Saat

- Ekiplerin Oluşturulması
- Tehlike ve Risk Analizinin Yapılması
- Zarar Azaltma Çalışmaları
- Komuta ve Acil Durum Servislerinin Oluşturulması

- Uygulama Yönergelerin Hazırlanması
- Eğitim ve Tatbikat Yapılması
- Yardımlaşma ve İşbirliği Protokollerinin Yapılması
- Acil Durum Malzemeleri Tedariği

Güvenli Yaşam Tanıtım ve Bilgilendirme Kampanyası, Taksim Stantı

Tanıtım ve Bilgilendirme Kampanyaları

İSMEP kapsamında hazırlanan toplum eğitim modüllerini ve eğitimlerin toplumun tüm kesimlerine ulaştırılması için tanıtım ve bilgilendirme kampanyaları gerçekleştirilmektedir.

Gerçekleştirilen kampanyalarda AVM içlerinde ve meydanlarda tanıtım ve bilgilendirme stantları kurulmakta, yazılı ve görsel medya kanallarına yönelik çalışmalar gerçekleştirilmekte, sosyal medya mecraları kullanılmaktadır.

Yürütülen tüm bu çalışmalar Güvenli Yaşam konsepti ile entegre bir iletişim stratejisi çerçevesinde gerçekleştirilmektedir.

İSMEP kapsamında “Toplumun Bilgilendirilmesi ve Bilinçlendirilmesi”ne yönelik yürütülen çalışmaların tüm detaylarına ulaşmak için “Toplumsal Kapasitenin Geliştirilmesi ve Toplum Eğitimleri Rehber Kitabı”nızı inceleyebilirsiniz.

Ulusal ve Uluslararası Afet Çalışmalarının Desteklenmesi

İSMEP, proje kapsamında yürütülen çalışmalarda elde edilen bilgi birikimleri ve tecrübeler Güvenli Şehir Güvenli Yaşam Buluşması, İstanbul Uluslararası Sismik Riskin Azaltılması Konferansı gibi afetlere karşı toplumsal kapasitenin geliştirilmesinin amaçlandığı ulusal ve uluslararası etkinliklere ev sahipliği yapmıştır.

İSMEP International Recovery Forum, Disaster Risk Management Conference, 2010 Kyoto Policy Forum - Sustainable Institutions and Infrastructure for Safe Communities gibi etkinliklere davet edilerek uluslararası stratejilerin oluşturulmasına katkı sağlamıştır.

Ayrıca İSMEP, Başbakanlık Afet Acil Durum Başkanlığı’nca hazırlanan AFAD Afet Eğitim Kitapları, Afete Hazır Türkiye Çalıştayı ve Afet Bilinci Eğitimi gibi ulusal düzeydeki çalışmalara da içerik desteği sağlamaktadır.

A Bileşeni Uygulamalarında Yöntem

A Bileşeni kapsamındaki alt bileşenlerin bütçesi, düzenli planlama çalışmaları ile her biri için özel olarak belirleniyor.

Alt bileşen tanımlarının ve kredi anlaşmalarındaki maddelerinin yoruma gerek bırakmayacak netlikte olması, harcama yapılan ürün veya hizmetin seçiminde belirsizliğin önüne geçmektedir.

Böylelikle anlaşmayla ilintisiz hiçbir ürün veya hizmet alınmamaktadır.

Ürün veya hizmetin alımı rekabetçi bir ihale ortamında, işe ve krediye uygun olarak gerçekleştirilmektedir.

Proje kapsamında İPKB'ye başvuran kurumların isteklerinin mantıklı ve ihtiyacı karşılamaya yönelik olması için kurumlara, öncelikle kaynağın doğru kullanılması için gereken bilgiler verilmektedir.

Kurumlar bunu kavradıklarında, ihtiyaç listelerini daha doğru bir bakış açısıyla hazırlanabilmektedir.

Örneğin bir kurum kurtarma ekipmanı isteğiyle geldiğinde, bu ihtiyacın karşılanması, ancak gerekli şartlar yerine getirildiğinde sağlanmaktadır.

Eğer istenen kurtarma ekipmanı, ihtiyacın üstünde özelliklerle donatılmış veya ihalede rekabete izin vermeyecek şekilde spesifik özelliklere göre belirlenmişse, kurumun ihtiyacını aynı ölçüde karşılayacak ve ihalede rekabet ortamı yaratılabilecek kadar fazla firma tarafından üretilen başka bir ürün araştırılmaktadır.

Bunun yanı sıra bir kurum tarafından İSMEP'in bütçesini zorlamamak için afet anında işe yaramayacak donanımda bir ekipman istenirse, istenenden çok daha maliyetli olsa dahi, tam anlamıyla ihtiyacı karşılayabilecek olan ekipman satın alınmaktadır.

Birçok kurumu ilgilendiren bir proje olan İSMEP'te hangi kuruma ne kadar bütçe ayrılacağı, hangi ihtiyaçların karşılanması gerektiği konusunda fikir birliğine varılması için Yönlendirme Komitesi toplantıları yapılmaktadır.

İhtiyaç sahibi kurumların fazla olduğu veya kurumlardan gelen isteklerin İSMEP'in bütçesini aştığı durumlarda yine Yönlendirme Komitesi devreye girerek yapılması istenen projeler aciliyetlerine göre sıralanmaktadır.

Kurumların ihtiyaç listeleri de komitenin onayından geçtikten sonra ekipman alımı için ihale süreci gerçekleştirilmekte ve ekipman alınıp kurumlara teslim edilmektedir.

Kurumların, ihtiyaçları için yapılan ihalelerde ve ihale komisyonlarında da bulunmaları sağlanmaktadır.

Bu ihale süreçlerinde en çok dikkat edilen noktalar şeffaflık, rekabet ve ihalelerin adil bir ortamda gerçekleşmesidir.

İhaleler Dünya Bankası kriterlerine göre gerçekleştirilmekte, kriterlerde işin tanımı, alınacak ürün veya hizmetle ilgili ayrıntılar yer almaktadır.

A Bileşeni Kapsamında Yapılan Örnek Çalışmalar

❖ Acil durum haberleşme aracı

❖ Işık kuleleri

❖ Acil durum müdahale aracı

❖ Güvenli Yaşam Çocuk Eğitimi

❖ İstanbul AFAD Avrupa Yakası Komuta Kontrol Merkezi (Hasdal)

❖ Dekontaminasyon aracı

❖ Acil durum keşif, operasyon ve kurtarma aracı

❖ Güvenli Yaşam Eğitimi

❖ Güvenli Yaşam Tanıtım Kampanyası (Stand Çalışması)

❖ İstanbul AFAD Anadolu Yakası Komuta Kontrol Merkezi (Akfırat)

Tehlike Avı Çizgi Filmi ❖

Güvenli Şehir Güvenli Yaşam Buluşması ❖

❖ Tehlike Avı Labirent Oyunu

❖ Yerel Afet Gönüllüsü Eğitimi

Sallanan Sandalye Tiyatro Oyunu ❖

❖ İstanbul Uluslararası Sismik Riskin Azaltılması Konferansı (SRMC)

B Bileşeni

Öncelikli Kamu Binaları için

Sismik Riskin Azaltılması

Projenin önemli bir kısmını oluşturan B bileşeni okul, hastane, yurt, idari ve sosyal hizmet binaları gibi öncelikli kamu binalarının sismik risk karşısındaki durumlarının incelenmesi ve bu inceleme sonuçlarına bağlı olarak güçlendirilmesi veya yeniden yapımı faaliyetlerini kapsamaktadır. Proje kapsamındaki kamu binalarında depremsellik analiz çalışmaları yapılmakta ve elde edilen sonuçlara göre de binaların güçlendirilmesine veya yeniden yapılmasına karar verilmektedir.

Aralık 2012 tarihi itibarıyla, depremsellik analiz çalışmaları kapsamında güçlendirilen ve yıkılıp yeniden yapılan kamu binası kamu binası sayısı 1002, çalışma devam eden bina sayısı 81 ve fizibilite sürecindeki bina sayısı 239'dur.

Tarihi binalara ilişkin İstanbul'da Kültür ve Turizm Bakanlığı himayesinde bulunan binaların envanterlerinin çıkarılması ve sismik risk değerlemelerinin yapılarak güçlendirme çalışmalarının yapılması da bu kapsamda yer almaktadır.

B Bileşeni kapsamında şu çalışmalar gerçekleştirilmektedir:

Eğitim Binaları

Program kapsamında eğitim kurumlarında yürütülen çalışmalarla öğrencilerin daha sağlıklı ve güvenli koşullarda eğitim görmesi sağlanmaktadır.

İSMEP yatırımlarının %51'i eğitim yapılarının güçlendirilmesine ya da yıkılıp yeniden inşasında kullanılmaktadır.”

İstanbul'da İSMEP okul yatırımlarıyla 1,5 milyonu aşkın öğrenci güvenli eğitim olanağına kavuşurken, güçlendirme yapılan okul binalarında deprem güvenliğinin hedeflenen performans düzeyine yükseltilmesi için, deprem güvenliğini artırmaya yönelik tedbirler alınmaktadır.

Tarihi dokunun yoğun olduğu yerlerde bulunan okul çalışmalarında çevredeki tarihi motife zarar vermemek ve binaların da bu dokuya uyumlu olmasına özen gösterilmektedir.

B BİLEŞENİ**Öncelikli Kamu Binaları için Sismik Riskin Azaltılması**

- Güçlendirme Çalışmaları
- Yeniden Yapım Çalışmaları
- Kültürel Mirasın Korunması
- Halkın Bilgilendirilmesi ve Eğitimi
- Ulusal ve Uluslararası Afet Hazırlık Çalışmalarının Desteklenmesi

Mimar Sinan tarafından 1583 yılında inşa edilmiş Valide-i Atik Camii ve Külliyesi ile aynı sokakta bulunan Üsküdar Mustafa Noyan İlköğretim Okulu'nun fiziksel olarak günümüz şartlarına, görünüm itibarıyla ise tarihi dokuya uygun olarak tasarlanmış olması buna örnek teşkil etmektedir. Bu çalışma Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu onayıyla hayata geçirilmiştir.

İSMEP kapsamında yeniden yapım edilen Bahçelievler Kazım Karabekir İlköğretim Okulu'nda ise, enerji verimli sistemler uygulaması yapılmıştır.

Projeyle Kazım Karabekir İlköğretim Okulu, İstanbul'da güneş enerjisiyle elektrik üreten ilk devlet okuludur. 'Güneş Ağacı' ise bir eğitim kurumuna ilk defa kurulmuştur. Ayrıca, okulda verilen 'Enerji Akıllı Kişiler Eğitimi' ile öğrenciler, öğretmenler ve ailelerde enerji verimliliği bilinci oluşturulmuştur.

Halkın Bilgilendirilmesi ve Eğitimi

İSMEP kapsamında yürütülen güçlendirme ve yeniden yapım çalışmalarda toplum katılımı önemli bir bölümü oluşturmaktadır.

Hastane, yurt, sosyal hizmet veya idari binalarda yapılan çalışmalarda yararlanıcılar çalışmalara dahil edilmekte ve projeler şekillenmektedir. Okullarda yürütülen çalışmalarda ise eğitim ve öğretimin geçici bir süre başka okulda devam etmesinden dolayı süreç daha farklı işlemektedir.

Okul binalarının kullanıcıları olan okul yöneticileri, öğretmen, öğrenci ve velilerin süreci doğru algılayabilmesi ve çalışmalara dahil olması için "Bilgilendirme, Bilinçlendirme ve Sosyal Rehberlik Çalışmaları" yürütülmektedir.

Sosyal rehberlik çalışmasında aşağıdaki konular hakkında bilgi verilmektedir.

- Güçlendirme nedir?
- Güçlendirme kararı nasıl verilir?
- Güçlendirme çalışmalarının temel amacı nedir?
- Güçlendirme ile binalarda hangi işlemler yapılır?
- Okulları güçlendirmek neden önemlidir?
- Okulumuzda depreme karşı güçlendirme nasıl yapılacaktır?
- Çalışmalar kaç ay sürecek?
- Eğitim aksayacak mı?
- Çocuklarımıza nasıl destek olabiliriz?

❖ Beş hastaneye yönelik yapılan çalışmalar sonucunda toplam 923.000 m² alana ve 3.736 yatak sayısına ulaşılmış ve hedeflenmektedir.

Sağlık Binaları

İstanbul'da meydana gelebilecek olası bir afet durumunda, hastaneler ve diğer sağlık kurumlarının işleyişlerine devam etmeleri hayati önem taşımaktadır. Bu nedenle İSMEP kapsamında, şehirdeki tüm hastane ve sağlık kuruluşlarının fizibilite çalışmaları; ardından, güçlendirme veya güçlendirilmesi uygun olmayan binaların yeniden yapımı gerçekleştirilmektedir.

İSMEP'in sağlık yatırımları kapsamında Ümraniye Pediatri ve Kadın Doğum Hastanesi, Kartal Lütü Kırdar Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Okmeydanı Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Göztepe Eğitim ve Araştırma Hastanesi ve Marmara Üniversitesi Eğitim Araştırma Hastanesi'nde yapılan çalışmalarla, sağlık sektöründe önemli iyileştirmelere imza atılmaktadır. Çalışmalar sonucunda toplam 923.000 m² alana ve 3.736 yatak sayısına ulaşılmış hedeflenmektedir.

Marmara Üniversitesi Eğitim ve Araştırma Hastanesi

İSMEP kapsamında güçlendirme, onarım ve ikmal çalışmaları süren Marmara Üniversitesi Eğitim ve Araştırma Hastanesi, dünyadaki en büyük sismik izolatörlü güçlendirme örneği olarak öne çıkmaktadır. Toplamda 113.000 m²'lik inşaat alanına yayılan ve 2014 yılında hizmete girmesi hedeflenen hastanenin 600 yatak, 28 ameliyathane ve 61 yoğun bakım ünitesine sahip olması planlanmaktadır.

Göztepe Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Uzmanlık alanı çocuk sağlığı olan Göztepe Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nin 2018 yılında hizmete girmesi öngörülmektedir.

Olası bir depremin hemen ardından kesintisiz hizmet verebilecek şekilde sismik yalıtımlı olarak tasarlanan hastane, 860 yatak kapasiteli olarak kullanıma açılacak ve yıllık 1.5 milyon ayakta hastaya, 50.000 yataklı hastaya hizmet verebilecektir. Hastanenin inşaat alanı 250.000 m²'dir.

Yeniden Yapımı Devam Eden Atatürk Öğrenci Yurdu İnşaatı, Zeytinburnu

Ümraniye Pediatri ve Kadın Doğum Hastanesi

2012 yılında yeniden yapım süreci başlayan Ümraniye Pediatri ve Kadın Doğum Hastanesi'nin 2015 yılında tamamlanması planlanmıştır. 330 yatak kapasiteli hastane, gerek Avrupa gerekse yürürlükteki Türk standartlarını karşılayacak şekilde en son teknoloji kullanılarak yapılmaktadır.

Toplam inşaat alanı 100.000 m² olan hastanede, kapalı yer altı otoparkları planlanarak geniş yeşil alanlar bırakılacak ve bu alanlar, afet ve acil durum anlarında toplanma merkezi işlevi görecektir.

Okmeydanı Eğitim ve Araştırma Hastanesi

2018'de yeniden yapımının tamamlanması planlanan Okmeydanı Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nin temel uzmanlık alanının onkoloji oluşturmaktadır. 876 yatak kapasiteli olarak inşa edilen hastane, olası bir depremin hemen ardından servis verebilecek şekilde sismik yalıtımlı olarak yapılmaktadır.

Enerji tasarruf sistemleriyle donatılarak, trijenerasyon merkezi ile kendi elektriğinin önemli bir kısmını doğalgazdan sağlayacak olan hastanenin toplam inşaat alanı 250.000 m².

Kartal Lütfi Kırdar Eğitim ve Araştırma Hastanesi

2017 yılında yeniden yapımının tamamlanması planlanan Kartal Lütfi Kırdar Eğitim ve Araştırma Hastanesi, "Depremden Bağımsız Bina" teknolojisi ile dikkat çekmektedir.

Binanın düşeyde zeminle bağlantısının koparılması için, yapıların temellerine yerleştirilen ileri teknoloji ekipmanlar aracılığı ile depremlerin neden olduğu kuvvetli yer hareketlerinin yapılar üzerine getirdiği ek yüklerin etkilerini azaltan "Depremden Bağımsız Bina" teknolojisi, Japonya başta olmak üzere deprem tehlikesi ile karşı karşıya olan gelişmiş birçok ülkede yıllardır başarı ile uygulanmaktadır.

Kartal Lütfi Kırdar Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nin toplam inşaat alanı ise 301.853 m²'dir.

Yurt ve Sosyal Hizmet Binaları

İSMEP'in B Bileşeni kapsamında yıkılıp yeniden yapımı tamamlanan yurt ve sosyal hizmet binaları Fatih ilçesindeki Kocamustafapaşa Sosyal ve Rehabilitasyon Merkezi ile Maltepe ilçesinde bulunan Küçükyalı Sevgi Evleri'nden oluşmaktadır.

İstanbul'un en büyük öğrenci yurdu olma özelliği taşıyan Zeytinburnu ilçesindeki Atatürk Öğrenci Yurdu Kampüsü ise proje kapsamında yıkılıp yeniden yapılan binalar arasında öne çıkmaktadır. 110.000 m² inşaat alanı üzerine kurulan ve 3500 öğrenci kapasitesinin hedeflendiği yurt binasının 2013 yılı içerisinde teslim edilmesi öngörülmektedir. Bina aynı zamanda bulunduğu konum itibarı ile deprem durumunda sığınak görevi de görebilecektir. İnşaatta, yönetmeliğe uygun olarak yenilenebilir enerji kaynakları kullanılmaktadır.

Deprem Performansı Değerlendirilen ve Güçlendirme Projesi Hazırlanan Aya İrini Anıtı

Yapıda hem ulusal hem uluslararası standartlarda yeşil bina kriterleri uygulanıp ileri teknoloji yangın güvenlik sistemleri kurulmaktadır.

Öte yandan Avrupa yakasındaki güçlendirme ve onarım çalışmaları tamamlanmış olan yurt ve sosyal hizmet tesisleri arasında, Avcılar Atatürk Kız Yurdu, Bahçelievler Kadın Konuk Evi ve Şeyh Zayed Çocuk Yuvası, Beyoğlu İstanbul Eğitim Merkezi, Eyüp Ağaçlı Çocuk ve Gençlik Merkezi, Fatih Edirnekapı Erkek Öğrenci Yurdu, Fatih Kız Yurdu, Kadırga Yurdu ve Vezneciler Kız Yurdu ile Şişli Hürriyeti Ebediye Erkek Öğrenci Yurdu yer almaktadır.

Depreme karşı güçlendirilen Anadolu yakasındaki binalar arasında ise, Kadıköy Marmara Üniversitesi Özmen Aktar Kız Yurdu, Kartal Emrullah Turanlı Çocuk Yuvası ve Üsküdar Çamlıca Fahrettin Kerim Gökay Huzurevi bulunmaktadır. Bu çalışmaların yanı sıra Sarıyer İzzet Baysal Huzurevi'nin güçlendirme ve onarım inşaatı devam etmektedir.

Tarihi ve Kültürel Miras Kapsamındaki Yapılar

Bileşen kapsamında birçok tarihi ve kültürel miras yapısının deprem performansları değerlendirilmiş ve her bir bina için depreme karşı yapısal güçlendirme proje önerisi geliştirilmiştir.

Bu doğrultuda 26 tarihi yapı, 176 birimin envanter çalışması ve sismik risk değerlendirmesi tamamlanırken Topkapı Sarayı, 4. Avlu - Mecidiye Köşkü, Arkeoloji Müzesi Ek ve Klasik Bina ve Ayasofya Müzesi Müdürlüğü - Aya İrini Anıtı'nın deprem performansının değerlendirilmesi ve depreme karşı yapısal güçlendirme projeleri hazırlanmış durumdadır.

Birbirinden farklı yapısal tipolojilere sahip üç yapı olan Arkeoloji Müzesi klasik ve ek binaları, Aya İrini Anıtı ve Mecidiye Köşkü'nün, daha sonra gerçekleştirilecek olan çalışmalara örnek oluşturması hedeflenmiştir.

Ulusal ve Uluslararası Afet Çalışmalarının Desteklenmesi

Ülkemizin sahip olduğu zengin mimari kültür mirasının korunması ve tüm özgünlüğü ile gelecek kuşaklara aktarılması sürecine katkı sağlamak için İSMEP ile Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul Teknik Üniversitesi ve ICOMOS Türkiye Milli Komitesi ortak çalışmalar yürütmüştür. Çalışma sonucunda kavramsal, yasal, uygulama alanına ve sorunlarına Türkiye çerçevesinde rehber olabilecek ilklerin saptandığı "Türkiye Mimari Mirası Koruma Bildirgesi" hazırlanmıştır.

Yine İSMEP'in ve Yıldız Teknik Üniversitesi ile Uluslararası Anıtlar Sitler Konseyi Risklere Hazırlık Komitesi ICOMOS-ICORP ile birlikte ev sahipliği yaptığı Risk Durumlarında Kültürel Mirasın Korunması: Fırsatlar ve Tehditler Uluslararası Sempozyumu'nda İstanbul Bildirisini hazırlanmıştır. Bildiri Afet Zararlarını Azaltma Küresel Platformu (Global Disaster Form) toplantısında sunulacaktır.

B Bileşeni Uygulamalarında Yöntem

İSMEP'in B Bileşeni'nin kapsamına, 1998 yılında yürürlüğe giren Deprem Bölgelerinde Yapılacak Binalar Hakkında Yönetmelik'ten önce inşa edilmiş tüm kamu binaları girmektedir.

Çalışmaların hazırlık aşamasında bu binaların envanteri çıkarılmıştır. Binalara, barındırdığı nüfus, binanın kat sayısı, fay hattına uzaklığı, afet planındaki yeri gibi kriterler göz önünde bulundurularak bir önceliklendirme çalışması yapılmıştır. Önceliklerine göre sıralanmış binaların bilgilerini de içeren liste Dünya Bankası'na sunulmuş ve onaylandığında kredi aktif hale gelerek çalışmalar başlamıştır.

Dünya Bankası kriterlerinde yer aldığı üzere, önce ihale yoluyla müşavir firmalar belirlenmekte ve ilk adım atılmaktadır. Müşavir firmalar, önceliklendirilmiş binalara depremsellik analizi, yani fizibilite çalışması yapılmaktadır.

Bu çalışma çok detaylı olduğu için oldukça uzun sürmekte, 8 ila 12 ay sonrasında müşavir firmalar her bir aşama için ayrıca düzenledikleri raporu İPKB'ye sunmaktadır.

Bu raporları tüm müşavirler onay mercii olan akademisyenlere onaylatmaktadır. Bu raporun sonucunda güçlendirme kararı veya yeniden yapım kararı çıkmakta ve kurumlara bu sonuç iletilmektedir.

Güçlendirme faaliyetlerinde karşılaşılan temel zorluk, kullanımda olan binalarda çalışma mecburiyeti olarak öne çıkmaktadır. Bu tür sorunların üstesinden gelebilmek için, hakkında güçlendirme kararı çıkmış bina için bir boşaltma planı, binayı kullanan kurumla birlikte hazırlanmaktadır. Çoğu zaman yaşayan binalarda çalışmak anlamına gelen güçlendirme çalışmaları, bu plana sadık kalınarak yapılmakta, böylelikle eğitim veya sağlık hizmetlerinde yaşanabilecek olası aksaklıkların önüne geçilmektedir.

❖ Hakkında güçlendirme kararı çıkmış bina için boşaltma planı, binayı kullanan kurumla birlikte hazırlanıyor. Çoğu zaman yaşayan binalarda çalışmak anlamına gelen güçlendirme çalışmaları, bu plana sadık kalınarak yapılıyor, böylelikle eğitim veya sağlık hizmetlerinde yaşanabilecek olası aksaklıkların önüne geçilmektedir.

Bahçelievler Kazım Karabekir İlköğretim Okulu, Yeniden Yapımdan Önce

❖ Binalar yalnızca deprem yönetmeliğine uygun olarak yenilenmemekte aynı zamanda yeni yönetmeliklere uygunluk ve enerji verimliliği gibi işlevsellikleri de artırılmaktadır.

Söz konusu boşaltma planı doğrultusunda ihale takvimi ayarlanarak, ihale süreçleri başlatılmaktadır.

Güçlendirilen binalarda koridorlardan kapılara, sınıflardan odalara, tuvaletlerden pencerelere kadar uzanan çeşitlilikteki tepeden tırnağa onarım ve yenileme eylemleri de bu çalışmalara ilave ediliyor. Güçlendirme için çalışılmaya başlanmış binalar bir yandan renove edilirken, bir yandan da ısı yalıtımı için mantolama yapılmaktadır. Tüm bu çalışmalar sırasında elektrik ve yangın yönetmeliklerine uygunluk gözetilmektedir.

Güçlendirme kararı alınmış binalarda öncelikle güçlendirmenin toplam maliyetine bakılmaktadır. Bu maliyetin, aynı ölçüdeki bir binanın yeniden yapımına oranı %40'ı aşıyorsa, ekonomik sınırları aştığına karar verilmekte ve bina yıkılıp yeniden yapılmaktadır.

Müşavir firmanın fizibilite raporuna göre yıkılıp yeniden yapılması gerektiğine karar verilen binalar için ilk aşama, müşavir firmalara sunmak üzere ihale düzenlemektir.

Dünya Bankası kriterlerine göre, fizibilite çalışması ile yeniden yapım projesi farklı uzmanlık alanları olduğu için her iki çalışmayı aynı müşavirin yapması mümkün olmamaktadır.

Yeniden yapım çalışmaları, imar planları, arsa, çevre yapılar veya mülkiyet ile ilgili problemler gibi nedenlerden dolayı, hem proje oluşturma, hem de inşaat açısından güçlendirme çalışmalarından daha uzun sürmektedir.

Yeniden yapım çalışmalarında hem gelen talepler, hem de yeni yönetmelikler doğrultusunda; yıkılan binanın yerine eskisinden hem daha büyük ölçekte hem de daha yüksek kapasitede binalar yapılmaktadır.

Bahçelievler Kazım Karabekir İlköğretim Okulu, Yeniden Yapımdan Sonra

Yeni okullar daha çok dersliğe ve imkana sahip olmasının yanında, sığınak ve yangın yönetmeliklerine uygunluk ve Milli Eğitim Bakanlığı tarafından belirlenmiş tüm diğer kriterlere uyumluluk çerçevesinde inşa edilmektedir.

Sağlık yapılarında yine kapasite artışı sağlanırken, binalar yalnızca deprem yönetmeliğine uygun olarak yenilenmemekte, aynı zamanda işlevselliği de artırılmaktadır.

Hastanelerin okullar kadar basit yapılar olmaması, karar süreçlerinin de uzamasını beraberinde getirmektedir. Sağlık sektörünün sekteye uğramadan çalışmaya devam etmesi gerekmekte, bu da ancak yoğun bir planlama dahilinde gerçekleştirilebilmektedir.

Hastanelerle ilgili planlama çalışmalarında görülmektedir ki, eski hastaneler güçlendirilip, renove edilse dahi, havalandırma ve ameliyathane servis sistemlerinin eski oluşu, odaların koğuş sisteminde yapılmış olması gibi sebeplerle modern sağlık hizmeti verilememektedir. Bu tablonun sonucunda bu tür hastanelerin güçlendirilmesi yerine yıkılıp yeniden yapılması kararı alınmaktadır.

Hastanelerin planlama çalışmaları iki yıla kadar sürebilmektedir. Bu süreçte her bir hastane için otuza yakın toplantı yapılmaktadır. Bu toplantılara Sağlık Bakanlığı, İl Sağlık Müdürlüğü, planı yapılan hastanenin müdürü, başhekim ve branş uzmanları ile İPKB'nin teknik elemanları, İstanbul İl Özel İdaresi'nin Sağlık Daire Başkanı ve teknik müşavirler katılmaktadır.

Ekibin kalabalık, toplantı sayısının fazla ve planlama süresinin uzun olmasının altında, önümüzdeki 50 yıl boyunca kullanılabilecek nitelikte, modern sağlık tesisleri inşa etme hedefi yatmaktadır. Bu hedefle hastaneler, yeniden yapımın yanında çevre, altyapı, ulaşım, trafik, enerji tasarrufu, engelli bireylerin kullanımı gibi konular da göz önünde bulundurularak tasarlanmaktadır.

Geleceğimizi Güçlendiriyoruz!

İSMEP'le geleceğini güçlendirdiğimiz İstanbul'da 2006 yılından 2013 yılına kadar mevcut okullar, hastaneler, yurtlar, idari ve sosyal hizmet binalarından 793'ü güçlendirilmiş, 162'si yıkılıp yeniden yapılmıştır. Ayrıca 112 binanın güçlendirme ve yeniden yapım çalışmaları devam etmektedir. Proje kapsamında önceliklendirilen 239 binanın ise fizibilite sonuçlarına göre güçlendirilmesine veya yıkılıp yeniden yapılmasına karar verilecektir.

B Bileşeni Kapsamında Yapılan Örnek Çalışmalar

Yeniden yapımı tamamlanan Tuzla Peyami Safa İlköğretim Okulu

Güçlendirilmesi tamamlanan Kadırga Öğrenci Yurdu

Güçlendirilmesi tamamlanan Pendik İlçe Emniyet Müdürlüğü

Okmeydanı Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Yeniden yapımı tamamlanan Bahçelievler Kazım Karabekir İlk/Orta Öğretim Okulu "Güneş Ağacı"

Bilgilendirme, Bilinçlendirme ve Sosyal Rehberlik Çalışması öğrenci eğitimi

Güçlendirilen ve yeniden yapımı tamamlanan okullarda ıslak zemin görüntüsü

Güçlendirilen Paşabahçe Devlet Hastanesi'nin iç görünümü

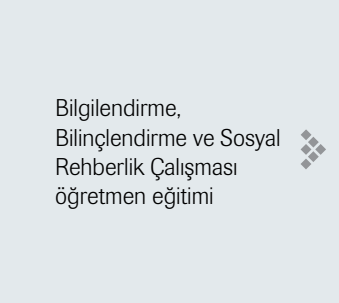

❖ Güçlendirilme projesi tamamlanan Topkapı Sarayı Mecidiye Köşkü

❖ Deprem performansı değerlendirilen ve güçlendirilme çalışması yürütülen Arkeoloji Müzesi

❖ Bilgilendirme, Bilinçlendirme ve Sosyal Rehberlik Çalışması öğretmen eğitimi

❖ Tarihi dokuya uyumlu olarak yeniden yapımı tamamlanan Üsküdar Mustafa Noyan İlk/Orta Öğretim Okulu

❖ Risk Durumlarında Kültürel Mirasın Korunması: Fırsatlar ve Tehditler Uluslararası Sempozyumu

❖ Bilgilendirme, Bilinçlendirme ve Sosyal Rehberlik Çalışması okul idarecileri toplantısı

❖ Yeniden yapımı planlanan Dr. Lütfi Kırdar Eğitim ve Araştırma Hastanesi

❖ Türkiye Mimari Mirası Koruma Bildirgesi

C Bileşeni

İmar ve Yapı Mevzuatının Etkin Uygulanması

Taranarak indekslenen ve adres bilgi sistemi ulusal adres kayıt sistemine entegre edilen evrak sayısı

İSMEP C bileşeni, imar ve inşaat ruhsatı süreçlerinin daha etkin uygulanması ve sorgulanabilir şekilde yönetilebilmesi kapsamında, ilçe belediyelerinin kurumsal ve teknik kapasitelerinin yenilenerek güçlendirilmesini ve yerel düzeyde afete hazırlık bilincinin oluşturulmasına yönelik çeşitli eğitim faaliyetlerinin düzenlenmesini kapsamaktadır.

Söz konusu proje faaliyetleri, pilot belediyeler olarak seçilen Pendik ve Bağcılar Belediyeleri ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığıyla imzalanan protokoller çerçevesinde yürütülmüştür. Bu kapsamda, imar ve inşaat ruhsatı sürecinin sorgulanabilir, raporlanabilir ve izlenebilir bir yapıya kavuşturularak, mevcut uygulanmakta olan iş süreçlerinin iyileştirilmesine yönelik donanım, yazılım ve teknik danışmanlık hizmetleri pilot belediyelere sağlanmıştır.

Eğitim faaliyetleri kapsamında, yerel düzeyde, belediye yöneticileri, teknik elemanlar ve toplum temsilcilerine yönelik

eğitim materyalleri ve rehberleri hazırlanmıştır. Söz konusu eğitimler pilot belediyelerde düzenlenmiştir.

Türkiye'nin tüm illerini kapsayacak şekilde "Deprem Bölgelerinde Yapılacak Binalar Hakkında Yönetmelik" ile ilgili mevcuttaki bilgi eksikliğini gidermeye yönelik toplam 3.631 inşaat mühendisine eğitim verilmiştir.

C Bileşeni kapsamında şu çalışmalar gerçekleştirilmiştir:

C BİLEŞENİ

İmar Ve Yapı Mevzuatının Etkin Uygulanması

- İnşaat Ruhsatı Verme Süreçlerinin Şeffaf Hale Getirilmesi
- İnşaat Mühendislerinin Eğitimi
- Halkın Bilgilendirilmesi ve Eğitimi

İnşaat Ruhsatı Verme Süreçlerinin Şeffaf Hale Getirilmesi

İSMEP'in, belediyelerin yapı ruhsatı ve denetim süreçleri konusunda yapmayı planladığı iyileştirme çalışmaları, pilot belediyeler olarak seçilen Bağcılar ve Pendik'te hayata geçirilmiştir.

Kent bilgi sisteminin kurulmasına yönelik coğrafi tabanlı verilerin düzenlenmesi ve bu verilerin mekansal olmayan verilerle entegrasyonunu kapsayan çalışma ile tapu, ruhsat, beyanlar, dijital imar arşivindeki belgelerle numarataj bilgilerinin eşleştirilmesi sağlanmıştır. Aynı zamanda belediyede, ilgili müdürlük içinde ve müdürlükler arasındaki iş akışının düzenlenmesi ve vatandaşa daha iyi hizmet verme kapasitesinin artırılmasına yönelik doküman yönetim sistemi, hizmet masası ve çağrı merkezinin kurulmasına yönelik altyapı çalışmaları da gerçekleştirilmiştir.

Pendik ve Bağcılar Belediyelerinde halka daha iyi hizmet verebilmek amacıyla yürüttüğü çalışmalar sonucunda inşaat ruhsatı süreci önemli ölçüde kısaltılmıştır.

Bağcılar ve Pendik Belediyelerinde yapılan çalışmaların ardından gerçekleşen dijital arşive geçilmesi sürecinde, Bağcılar ve Pendik ilçelerindeki bütün binalara ilişkin doküman ve evraklar tek tek incelenmiştir.

Belediyelerin günlük hizmetlerinde kullandıkları imar planı, yapı ruhsatı, denetim raporları gibi tüm evraklar dijital ortama aktarılmıştır. Çalışma kapsamında 70 ana başlık altında 3 milyon 800 bin evrak taranarak indekslendi ve İçişleri Bakanlığı Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü'nün yönetiminde olan Ulusal Adres Veri Tabanı'na (UAVT) entegre edilmiştir. Bu çalışmaların sonucunda, belediye çalışanları artık, fiziksel olarak evraklara ihtiyaç duymadan, daha kısa sürede dosyalara bilgisayarlarından ulaşabilir ve işlemler çok daha hızlı bir şekilde yapılabilir hale gelmiştir.

Bunların yanı sıra, her iki belediyede elektronik ortamda imzalanan doküman yönetim sistemi ile evrakların dijital ortamda dolaşımını sağlanmıştır.

Bu sistemde vatandaşlar belediye işlemlerini internet üzerinden hızlı bir şekilde yapabilmektedir. Böylece tüm aşamalar T.C. kimlik numarası ile takip edilebilmekte ve doğayı koruyan kağıtsız bir sistem desteklenmektedir.

İSMEP kapsamında belediyelerde yapılan e-belediyeçilik çalışmalarını tamamlayıcı bir hizmet olarak çağrı ve iletişim merkezleri kurulmuştur. Bu merkezler ile vatandaşların tüm başvuruları kayıt altına alınarak istek ve şikayetlerin zamanında karşılanması ve belediye hizmetleri ile ilgili doğru bilgilendirmenin yapılması sağlanmaktadır.

GŞGY

Güvenli Şehir Güvenli Yaşam Eğitimleri **RİSK AZALTMA ve KATILIMCI YAKLAŞIMLAR**

- Afet Zararlarını Azaltmaya Yönelik Stratejiler
- Şehirsel Çevre ve Toplumsal Çevre ile İlgili Stratejiler
- Afet Zararlarını Azaltmaya Yönelik Şehir Planlama
- Risk Analizi ve Risk Algılama
- Sürdürülebilir Planlama ve Afet Zararlarının Azaltılması
- Toplum Olarak Afete Karşı Neler Yapabiliriz?
- Mevcut Durum Değerlendirme ve Haritalama

Eğitim süreleri:

Yerel Yöneticiler için	: 3 Saat 30 Dakika
Teknik Personel için	: 6 Saat 30 Dakika
Toplum Temsilcileri için	: 6 Saat

Eğitim içerik ve süreleri hedef gruplara göre değişmektedir.

Eğitim verilen inşaat
mühendisi sayısı**Halkın Bilgilendirilmesi
ve Eğitimi**

Kentsel afet hazırlıklarına katkı sağlamak ve güvenli yerleşmeler oluşturabilmek için İSMEP kapsamında “yerel yöneticiler, teknik elemanlar ve toplum temsilcileri” için “Afet Zararlarını Azaltmaya Yönelik Şehir Planlama ve Yapılaşmanın Önemi: Güvenli Şehir Güvenli Yaşam Eğitimleri” hazırlanmıştır.

Bağcılar ve Pendik Belediyeleri’nde pilot olarak uygulanan eğitimlerde katılımcılar, afet zararlarının azaltılması ve şehir planlama, güvenli yerleşme kriterleri, gibi konularda bilgilenererek çalışmalara katkı sağlanmakta ve sürece dahil olmaktadır.

Çalışma sonrası elde edilen öneriler raporlanarak pilot belediyelerin stratejik planlama çalışmalarına dahil edilmiştir.

**İnşaat Mühendislerinin
Eğitimleri**

İnşaat Mühendislerinin Deprem Yönetmeliği hakkında eğitimleri Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile imzalanan protokol kapsamında Türkiye genelinde inşaat mühendislerinin “Deprem Bölgelerinde Yapılacak Binalar Hakkında Yönetmelik” ile ilgili bilgi düzeylerinin artırılması eğitimi verilmiştir.

Öncelikle eğitim programı ve materyalleri hazırlanan çalışmada ülke genelinde 3631 inşaat mühendisi eğitime katılmıştır.

Yine International Disaster and Risk Conference gibi afete dirençli şehir temalı uluslararası etkinliklerde de İSMEP’in deneyim ve tecrübeleri paylaşılarak ulusal ve uluslararası alanlardaki afet çalışmaları desteklenmektedir.

C Bileşeni Uygulamalarında Yöntem

İSMEP'in C Bileşeni olan İmar Mevzuatının Etkin Uygulanması konusunda belediyelerde yapılan çalışmalar için, öncelikle, pilot belediyeler olarak belirlenen Pendik ve Bağcılar Belediyeleriyle irtibata geçilmiş ve yapılmak istenen çalışma anlatılmıştır.

Mevcut durum analizi ve ihtiyaç değerlendirme çalışması kapsamında danışmanlık hizmeti alınarak Pendik ve Bağcılar Belediyelerinde toplantılar düzenlenmiştir. Projenin ana amacı ve ulaşılması gereken hedefler ortaya konulmuştur. Sonrasında her iki belediyeden, kendi belediyeleriyle ilgili bir analiz yapmaları ve üzerinde çalışılması planlanan konularda hangi aşamada olduklarını raporlamaları istenmiştir. Bu analizin sonuçlarıyla hem belediyeler kendi durumlarını görmüş, hem de İPKB mevcut durumlarını değerlendirme konusunda bilgi sahibi olmuştur.

Analiz sonucunda eksiklerin görülmesi, ne tür çalışmalar yapılması gerektiğiyle ilgili bir yol haritası çıkarılmasını sağlamıştır.

Bu 6 aylık süreçte belediyelerin eksikleri tam olarak belirlenip, yapılması gerekenler belirlenmiştir. Sonrasında belediyelerin eksikleri amaçları ile birlikte değerlendirilerek İSMEP'in bütçesiyle karşılaştırılmış ve yapılabilecek çalışmalar belediyelere bildirilmiştir.

Ortaya koyulan iş planı çerçevesinde olmayan ancak daha sonra ortaya çıkan ilgili olabilecek ihtiyaç ve taleplerin belediyeler tarafından karşılanması hususu gözönünde bulundurulmuştur. Bu bilgiler ışığında karşılıklı olarak sorumluluklar kabul edildi ve belediyelerle bir protokol imzalanmıştır. Sonrasındaki 4-5 yıllık süreçte, her iki belediye ve İPKB, protokolün, üstüne düşen taraflarını yerine getirip projeyi başarılı bir şekilde tamamlanmıştır.

Çalışmalar tamamlandıktan sonra, etki değerlendirme çalışmaları yapılarak, pilot belediyelerde uygulanan bu sistemin kapasite artışı sağlayıp sağlamadığı ve projenin başarıya ulaşip ulaşmadığı ölçülmüştür.

Çalışmalar başlamadan önce hazırlanıp, halka ve teknik gruplara sorulan sorular, proje sona erdikten sonra tekrar sorulmuş ve aradaki farklar değerlendirilmiştir. Çıkan sonuçlara göre, projenin her iki pilot belediye için de oldukça faydalı olduğu ve kapasite artışı sağladığı görülmüştür.

C Bileşeni Kapsamında Yapılan Örnek Çalışmalar

❖ Adrese dayalı veri toplama

❖ Adrese dayalı verilerin dijital ortama aktarılması

Fiziki arşiv düzenleme ❖

Teknik Elemanların Eğitimi, Risklerin Tespiti ❖

❖ Dijital imar arşivi çalışması

❖ Toplum Temsilcileri Eğitimi

❖ Disaster and Risk
Conference (Davos 2012)
İSMEP Standı

❖ Pendik Belediyesinde
Elektronik Belge Yönetim
Sistemine Geçiş,
Kağıt Yakma Töreni

❖ İnşaat Mühendisleri
İçin Yönetmelik Eğitimi

❖ Teknik Personel Eğitimi

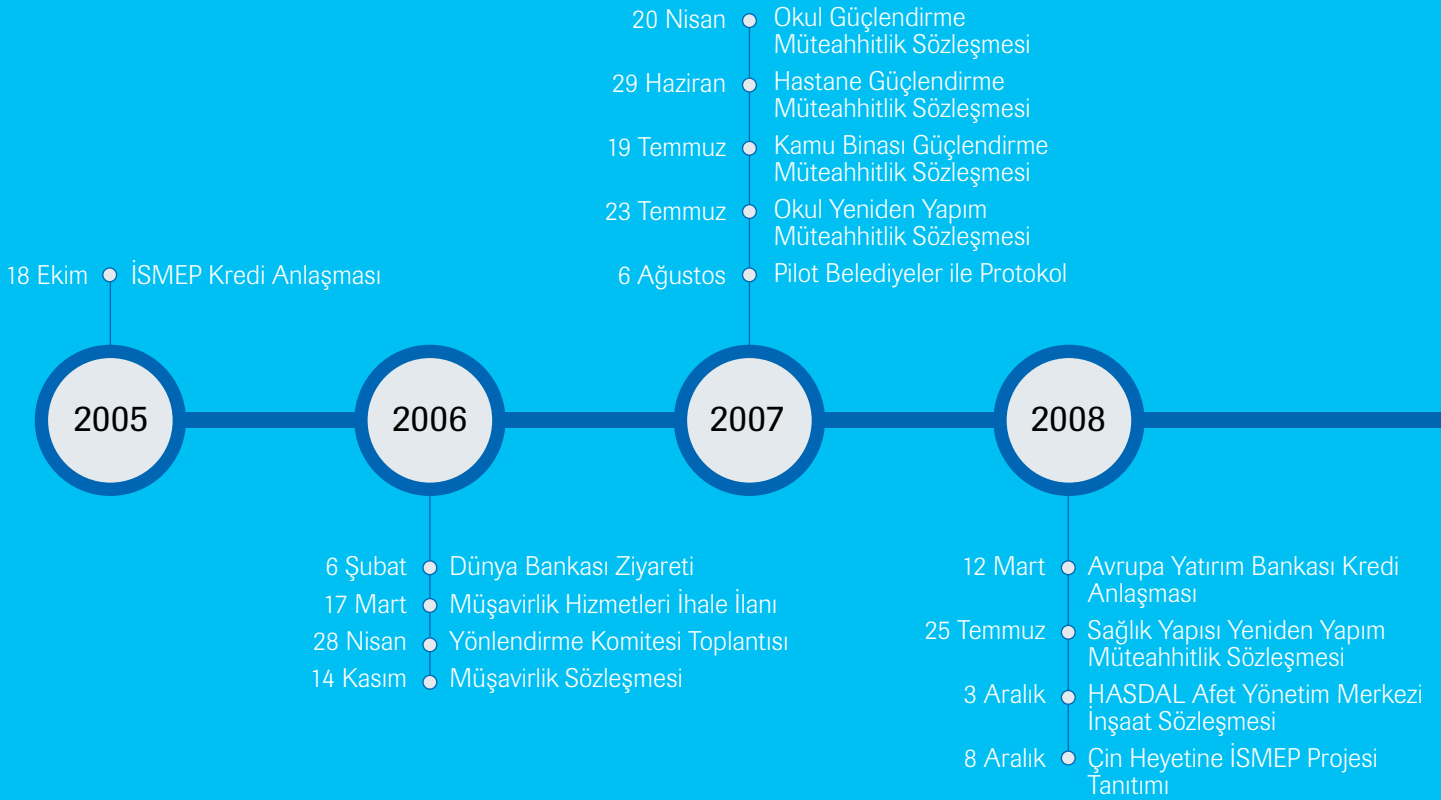

❖ Yerel Yöneticiler Eğitimi

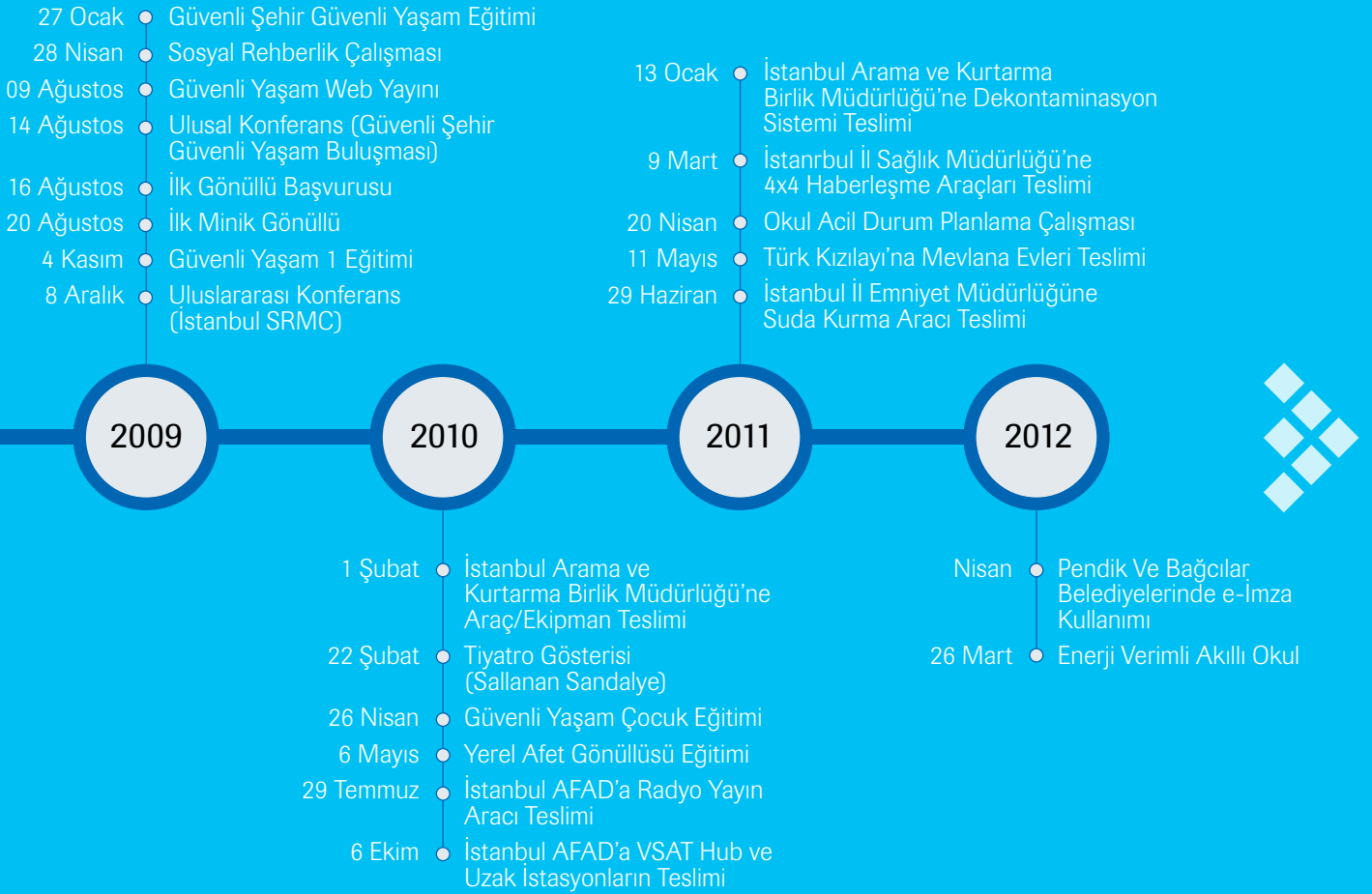
❖ Yerel Yöneticiler,
Teknik Personeller ve
Toplum Temsilcileri İçin
Ortaklaştırma Eğitimi

İSMEP'te İlkler

Birçok çalışmanın yürütüldüğü İSMEP projesi çalışmalarına sürekli yenilerini de ekleyerek İstanbul'un afet risklerini azaltmaya devam etmektedir.

Rumeli Hisarı

İSMEP'in Etkileri

İSMEP'in Sosyal, Çevresel ve Ekonomik Etkileri

❖ İSMEP'in önemi projelerini sadece bugünü değil, yarını da düşünerek geliştiriyor olmasından gelmektedir. Türkiye'nin ekonomi, turizm, ticaret ve sanayi alanlarında en gelişmiş şehri olan İstanbul'da uygulanan bir risk azaltma projesi olan İSMEP, çalışmalarıyla hem çevreye, hem topluma, hem de ekonomiye katkı sağlamaktadır.

Sosyal Etkiler

İSMEP'in topluma katkı sağlayabilmesi için öncelikle, yapılan iş eksiksiz ve şeffaf bir şekilde halkla paylaşılmaktadır. Bilgi aktarımının sistemli ve ortak bir dille yapılabilmesi için eğitim programları hazırlanmakta ve bu programlar tüm İstanbul halkına ücretsiz olarak ulaştırılmaktadır.

Bunların yanında, yapılan çalışmaların ne kadar fayda sağladığı ve halkı ne oranda etkilediği de etki değerlendirme çalışmaları ile kontrol edilmektedir. Bu çalışmalar projenin öncesinde ve sonrasında yapılarak sonuçları karşılaştırılarak halk üzerindeki etkileri ölçülmektedir.

Müşavirlik hizmeti alınarak yapılan etki değerlendirme çalışmaları sonucunda hangi noktaların iyileştirilmesinin gerektiği, nelerin yapılıp nelerin yapılmamasının daha faydalı olacağı gibi veriler elde edilerek sonraki projelere aktarılmaktadır.

Örneğin İSMEP kapsamında Pendik ve Bağcılar pilot belediyelerinde yapılan İmar ve Yapı Mevzuatının Etkin Hale Getirilmesi Projesi uygulamaları için yapılan etki değerlendirme çalışmalarında, yeni sistemlerin kapasite artışı sağlayıp sağlamadığı ve projenin başarıya ulaşmış ve ulaşmadığı kontrol edilmiştir. Çalışmalar başlamadan önce projeden yararlanacak halkla ve teknik gruplarla anketler yapılmıştır. Proje sona erdikten sonra tekrar yapılan bu anketlerin sonuçları karşılaştırılarak çalışmaların başlangıç ve bitişindeki farklar saptanmıştır. Elde edilen verilerde çalışmaların yüksek oranda fayda sağladığı ve kapasite artışı yarattığı gözlemlenmiştir.

Yapılan işlerin kalitesinin, projede yer alan çalışanlar aracılığıyla halka iletilmesi de İSMEP'in topluma bir başka etkisi olarak göze çarpmaktadır. Tüm projelerin belli esaslara dayanarak yapılıyor olması, işlerin kulaktan dolma bilgilerle değil, kaliteden taviz vermeden, son derece profesyonelce yürütmesini sağlamaktadır.

Bir Sosyal Proje Olarak İSMEP

Sosyal etkinin ölçülebilmesi için yapılan çalışmalardan elde edilen deneyimin İstanbul'da yapılması planlanan kentsel dönüşüm çalışmalarında halk katılımını artırmak için örnek olması beklenmektedir.

İSMEP'in tüm çalışmalarında;

- Sosyal projelerin halk tarafından kabul görmemesi halinde amacına ulaşamayacağı görüşü benimsenerek her aşamada bu konuya titizlik gösterilmektedir.
- Sosyal etkinin ölçülmesi ve eksikliklerin giderilmesi için, etki değerlendirme çalışmalarından faydalanılmaktadır.
- Toplumun refahı için çalışırken, edindiği bilgi birikimi ve tecrübeyi geleceğe aktarmak için projeler üretmektedir.

Buna göre, bina yapımının çeşitli alanlarında çalışan bir usta, müşavir firmanın mühendisinden İSMEP esaslarına göre yeni bilgiler almaktadır. Bu bilgilerle, şimdiye dek farkında olmadan yaptığı birtakım yanlışları fark ederek yerine dünya standartlarında yeni bilgileri koymaktadır. Proje kapsamında yapılan çalışmaların bu yeni bilgilere uygun yapılıp yapılmadığı çok sıkı kontrol edildiği için, ustanın bunları öğrenmemesi ve uygulamaması imkansız hale gelmektedir. Tüm bu sürecin sonunda, işçiler, öğrendikleri doğru bilgileri, konut inşa ederken de çevrelerindeki işçilere aktarmaya ve kullanmaya devam etmektedir.

Böylece İstanbul'un gündeminin en üst sırasında yer alan kentsel dönüşüm çalışmaları inşaatlarında da yer alacak olan iş gücünün, doğru bilgilerle işlerini icra ederken, aynı zamanda sağlam bir gelecek inşa etmeleri de hedeflenmektedir.

Yapılan çalışmaların tümünün, olası bir afet durumunda daha çok insanın zarar göreceği tahmin edilen bölgelerde yürütülmesi de toplumu etkileyen yeni faktörler olarak ortaya çıkmaktadır.

Uluslararası kurallar ve ilgili kanunlar gereğince yapılan okullar, yurtlar ve diğer kamu binaları olası bir depremde zarar görmeyeceği için, halkın, bu binaları bir afet merkezi ve yeri geldiğinde yaşam alanı olarak kullanabilmesi hedeflenmektedir.

Hemen her çalışmanın öncesinde ve sonrasında yapıldığı gibi güçlendirilen okullarda da yapılan etki değerlendirme çalışmaları, istenen sonuçlara ulaşıp ulaşılmadığı konusunda fikir vermektedir.

Bu kapsamda güçlendirme veya yeniden yapım çalışmaları yapılmadan önce ve yapıldıktan sonra öğrenci, veli ve okul personeline, yapılan çalışmanın sonuçlarından memnun olup olmadıkları, güçlendirme çalışmasının faydasına inanıp inanmadıkları gibi sorular yöneltilmektedir.

Halkın nabzını tutmak ve bir sorun yaşanmışsa daha sonraki çalışmalarda bunları çözüme ulaştırabilmek adına sosyologlar eşliğinde hazırlanan bu sorularla, halk da çalışmalara dahil edilmektedir. Bu etki değerlendirme çalışmalarının sonucunda toplumda, "Devlet çocuğum için ve benim için bir şey yapıyor" gibi güven duygusu içeren, olumlu bir düşünce geliştiği ortaya çıkmıştır.

Elde edilen bu olumlu sonuç ve yöntem, güçlendirme çalışmalarının doğru yolda olduğunun bilimsel göstergesi olarak proje çıktılarında yerini almaktadır.

Çevresel Etkiler

İstanbul'un afetlerde görebileceği zararları azaltmak için çalışmalarında güçlendirme ve yeniden yapıma odaklanan İSMEP'te, kapsamlı bir renovasyon çalışmasının daha uygun olacağı kısa zamanda fark edilmiştir. Bu doğrultuda, yayınlanan yangın ve enerji tasarruflu bina gibi yeni yönetmeliklerin gereği olarak, çalışmalara bir takım eklentiler yapılmıştır.

Güçlendirilmesi veya yeniden yapımı gerçekleştirilen okullar, yer yer 20 ila 40 yaş arası ve belli hizmetleri hiç alamamış okullar olabilmektedir. Güçlendirme çalışmalarına başladığında gerek görülen bu gibi binaların, doğalgaz dönüşümünden camlarının değiştirilmesine, drenajından ısı mantolamasına ve çatısının değiştirilmesine veya bütün mekanların tekrar boyanmasına kadar çok çeşitli iyileştirme faaliyetleri, güçlendirme çalışmalarına ilave edilmektedir.

Elbette tüm bunlar halkın yüksek memnuniyetini de beraberinde getirmektedir. Öte yandan %40'a varan enerji tasarrufu sağlanmakta ve yeni yönetmeliklere uygun binalar olmaktadır.

İSMEP için hazırlanmış olan genel bir çevre yönetim planı bulunmakta ve her bir inşaat sahası için bu plan esas alınarak sahaya özel çevre yönetim planları hazırlanıp, işlerin yapımı sırasında yine bu planlarda belirlenen hususlara uyulmaktadır. Böylelikle nitelikli projeler ortaya konulurken insana ve doğaya saygılı olmaya da dikkat edilmektedir. Çevre halkının rahatsız olmaması için alınan önlemlerden, sahanın bitki örtüsünün korunmasına; atık yönetiminden, binalarda suyun ve enerjinin etkin ve verimli kullanılmasına kadar pek çok konuda hassasiyet gösterilmektedir.

Bunların yanı sıra son dönemlerde dünyada ilgi ile takip edilen "Yeşil Bina" çalışmaları da gündeme alınmıştır. Hem hijyenik, hem tasarruf sağlayan, hem de binanın ısıtma soğutma ihtiyacını kendi içinde karşılayabilmesini sağlayan enerji sistemleri kurulmaktadır.

Bugün sürdürülebilir, ekolojik, çevre dostu veya buna benzer pek çok isim altında karşımıza çıkan "Yeşil Bina" konsepti, doğayla uyumlu yapılar olarak tarif edilmektedir.

Yapının tasarımında ve inşasında, arazi seçiminden başlanarak tüm evreler, bütüncül bir sosyal ve çevresel sorumluluk anlayışıyla ele alınmakta, yaşam döngüsü çerçevesinde değerlendirilmektedir. Bölgenin iklimine ve kendine özgü koşullarına uygun, ihtiyacı kadar tüketen, yenilenebilir enerji kaynaklarına yönelmiş, doğal ve atık üretmeyen malzemeler kullanılmaktadır. Böylelikle katılımı teşvik eden ve ekosistemlere duyarlı yapılar meydana getirilmektedir.

İSMEP'in Çevre Yaklaşımı

İSMEP sistemi için örnek oluşturacak çevre dostu uygulamalara imza atmak, projenin sürdürülebilirliği için en önemli ilkelerarasında yer almaktadır. Enerji yönetimine verilen önem de her çalışmada kendini göstermektedir.

İSMEP'in tüm uygulamalarında;

- Çevresel etkiler dikkatle takip ediliyor ve yasal yükümlülüklerin üzerinde bir performans hedeflenmektedir.
- Gelecek nesillerin ihtiyaç duyacağı kaynakların değerinin farkında olarak hareket edilmektedir.
- Çevresel etkileri en aza indirmenin, işin iyi ve doğru bir şekilde yapılmasının gereği olduğuna inanılmaktadır.
- Çevre bilincinin gelişimi için çaba gösteriliyor ve tüm paydaşlarda da aynı bilincin oluşturulması hedeflenmektedir.

Tüm bunların yanı sıra İSMEP, inşa ettiği hastaneler için çevre dostu ve enerji tasarruflu olması anlamına gelen LEED sertifikası olarak kamu kurumları arasında bir ilke imza atmak istemektedir.

Enerji ve Çevre Dostu Tasarımda Liderlik (Leadership in Energy and Environmental Design - LEED), ABD'deki Çevre Dostu Binalar Konseyi (United States Green Building Council - USGBC) tarafından geliştirilen bir dizi kriterler listesi. LEED sertifikası yalnızca bu konseye yapılan başvuru üzerine, yine bu konsey tarafından verilmektedir. Bu doğrultuda Okmeydanı, Kartal ve Göztepe'de yapılacak hastanelerin Yeşil Bina standartlarına uygun inşa edilmesi planlanmaktadır. Bunlar Türkiye'de Yeşil Bina sertifikasına sahip olan ilk hastaneler olacaktır.

Binaların ve yerleşimlerin, küresel ısınmaya sebep olan başlıca sera gazı olan karbondioksit salınımının %40'ını ürettiği göz önüne alındığında, İSMEP'in Yeşil Bina konseptli hastanelerinin çevreye katkısı açıkça ortaya çıkmaktadır. Üstelik bu etki, yalnızca salıladıkları karbondioksit gazıyla sınırlı değildir.

Aynı zamanda su kullanımının yaklaşık %12'sini, atıkların %65'ini ve elektrik tüketiminin %71'ini yine bu bina ve yerleşimler oluşturmaktadır.

Rakamların büyüklüğü, aynı zamanda binaların çevreye olan etkilerinin azaltılması için büyük bir potansiyelin burada gizli olduğu anlamına gelmektedir. Yapılan çalışmalar, "yeşil" veya "çevreci" olarak tabir edilen binaların enerji tüketiminde %24-50, karbondioksit salınımında %33-39, su tüketiminde %40 ve atıklarda %70'e varan bir düşüş sağladığını ortaya koymaktadır.

İSMEP çalışmalarında çevresel sürdürülebilirlik ise, inşaat sırasında ortaya çıkan atıkların minimum seviyelere indirilmesi, binanın yapımında kullanılan malzemelerin geri dönüşümlerinin dikkate alınması, suyun kontrollü kullanımı ve bina faaliyete geçtikten sonraki enerji tüketimi gibi unsurların dikkate alınmasıyla sağlanmaktadır.

Yeşil bina konsepti sadece bunlarla sınırlı kalmamaktadır. Özellikle hastaların ve personelin yaşam kalitelerinin artırılması yönünde çalışmalar da yapılmaktadır. Daha iyi gün ışığı almalarından, inşaatta kullanılan malzemelerin içeriğindeki insan sağlığına zarar verebilecek maddelerin sınırlandırılmasına kadar tüm uygulamalarda, personelin daha iyi koşullarda çalışmalarını ve hastaların iyileşme sürelerinin kısaltılmasını hedeflemektedir.

İSMEP
kapsamında yapılan
çalışmalar sayesinde
her ay ülke ekonomisine
sağlanan katkı

Ekonomik Etkiler

1999 Marmara Depremi'nin ekonomik açıdan ülkemize yansımalarına bakıldığında, 45 saniyelik bu doğa olayının, Türkiye'nin GSMH'nin %5'ini de beraberinde götürdüğü görülmektedir.

Son yıllarda açıklanan büyüme rakamlarına bakıldığında, ülkenin yıllık büyümesinin de bu rakama yakın olduğu düşünülürse, zararın boyutları daha net anlaşılmaktadır.

Böylesi bir afetin İstanbul'da gerçekleşmesi durumunda, doğrudan vereceği zararın en az bu büyüklükte olacağı, ancak sonrasında sanayinin, ithalatın ve ihracatın sekteye uğradığı da düşünüldüğünde, dolaylı zararlarıyla birlikte Türkiye'nin yıllar süren büyümesini yok edeceği öngörülmektedir.

İSMEP çalışmalarının en temel amaçlarından biri, olası bir depremde İstanbul'un ekonomik olarak göreceği zararın her geçen gün daha da azaltılmasıdır.

Halk eğitimleriyle bilinçlenen İstanbulluların yaşam alanlarında aldıkları bireysel tedbirler ve konutlarının depreme dayanıklılığıyla ilgili harekete geçmeleri, kamu binalarında yapılan güçlendirme ve yeniden yapım çalışmaları, mühendislerin deprem bölgelerinde yapılacak binalarla ilgili yönetmeliğe dair aldıkları eğitimlerin tümü olası bir afet anında İstanbul'un göreceği ekonomik zararı da düşürmeyi hedeflemektedir.

Bunun yanı sıra, proje ile ülke ekonomisine yaklaşık 43 milyon TL katkı sağlanmaktadır.

İSMEP'in İstanbul Ekonomisine Katkısı

İSMEP kapsamında yapılan zarar azaltma çalışmalarıyla İstanbul'un olası bir afetten göreceği ekonomik zarar direkt etkilerle azaldığı gibi, şehrin ekonomisine birçok dolaylı fayda da sağlanmaktadır.

İSMEP çalışmalarıyla;

- İstanbul'da birçok sektörle yapılan çalışmalar sonucunda dolaylı bir ekonomi yaratılmaktadır.
- Sosyal rehberlik ve eğitim faaliyetleri, toplumdaki bilinci artırarak afet sonrası için öngörülen zararı azaltılmaktadır.
- Türkiye GSMH'sinin yüzde 40'ını oluşturan İstanbul'u, aynı zamanda ülke ekonomisinin büyük bir kısmını korumaktadır.

Özellikle inşaat piyasasına çok büyük hareket getiren İSMEP'in bu alandaki bütçesi, taşeron ve müşavirler, inşaat ekipleri, işçiler, müteahhitler gibi birçok farklı kola yayılmaktadır. Böylece dolaylı olarak birçok farklı hayat etkilenmekte ve ekonomik canlılık desteklenmektedir.

Proje, istihdam açısından da gözle görülür fayda sağlamaktadır. İPKB'nin çekirdek kadrosu 33 kişi olsa da, çalışmalar 500'ü aşkın kişiden oluşan bir ekiple gerçekleştirilmektedir.

İSMEP Projesi Genel Değerlendirme

İSMEP Projesinin genel değerlendirilmesine yönelik yürütülecek söz konusu çalışma ile proje faaliyetlerinin ortaya çıkardığı sonuç ve etkileri ile proje paydaşları kurumlar üzerindeki sürdürülebilirliğinin değerlendirilmesi yapılacaktır.

Uluslararası denetim ve danışmanlık firması tarafından gerçekleştirilecek olan bu değerlendirme projesi ile, İSMEP proje faaliyetlerinin gelecekte daha başarılı ve etkin olabilmesi amacıyla ihtiyaç değerlendirmesi yapılarak çeşitli öneriler de ortaya koyulacaktır.

Tüm proje faaliyetlerinin proje amaçlarına uygun olarak yürütülüp yürütülmediğinin tespiti ile birlikte, projenin sağladığı kazanımlar, başarı ve etkinlik noktaları tanımlanacaktır.

Finans ve proje yönetimi süreçleri ile birlikte tüm teknik ve sosyal proje faaliyetleri, İSMEP projesinin paydaşlarının dahil olduğu bir analiz yöntemi dahilinde, proje uygulama, izleme/değerlendirme süreçleri, katılım, sürdürülebilirlik hususları açılarından mercek altına alınacaktır.

Söz konusu çalışma bir kamu projesinin her yönüyle değerlendirilmesi kapsamında ilk olma özelliğini taşımaktadır.

İSMEP'in Uluslararası Başarısı

❖ İSMEP, Türkiye'de bir ilk olmasının yanı sıra, dünyada da bütçesi, planlama yöntemi ve yıllardır başarıyla uygulanmasıyla benzerlerinden ayırmaktadır.

Dünya çapında bilinirliğe sahip bir risk azaltma projesi olan İSMEP'i benzerlerinden ayıran en önemli özelliklerinden biri, dünyada bu kadar büyük ölçekte başka bir risk azaltma projesi olmamasıdır. Bunun yanı sıra projenin, Türkiye'de tarihin, kültürün, ekonominin; evrensel boyutta bakıldığında dünya miraslarının başkenti olan İstanbul'da uygulanıyor olması da ayırt edici özelliklerinden bir diğeridir.

İSMEP kapsamında, nüfusu 15 milyona yaklaşan bir metropolde sağlık, eğitim gibi önemli sektörler tarafından halihazırda kullanılan, hizmet veren binaların rehabilite edilmesi ise projenin planlama ve uygulama süreçlerinin ne denli zor olduğunu gözler önüne sermektedir.

Dünyanın birçok yerinden İSMEP'in kendi şehirlerinde tanıtılması için teklifler gelmektedir. Dünya Bankası ve Birleşmiş Milletlerin geniş ağı sayesinde dünyanın her yerinde yer alan temsilcilikleri koordineli çalışmaktadır.

Dünya Bankası'nın desteklediği, başarıyla uygulanan bir projenin çıktıları dikkat çekmeye başladığı noktada bu ağ da çalışmaya başlamakta ve bilgiler hızla yayılmaktadır. Böylece bilginin ulaştığı diğer ülkeler hem vizyon, hem de motivasyon kazanmaktadır. Çünkü afet riskinin azaltılması gibi kapsamlı bir alanda oldukça sistemli çalışmalar planlanması gerekmektedir. Bu sistemli planlamaya bir örnek olarak da İSMEP, benzer projelere ışık tutmaktadır.

Projenin hazırlık ve uygulama süreçleri, çıktıları ve vizyonu uluslararası camiada paylaşıldıkça ilgi çekmektedir. Bu da beraberinde projenin tanıtılması için gelen davetleri ve İstanbul'a proje çalışmalarını sahada görmek için gelen yabancı ekip sayısını artırmaktadır.

Dünya Bankası Grubu Başkanı Robert B. Zoellick Güvenli Yaşam Gönüllüleri Projesine İlişkin Bilgi Alırken

İPKB teknik ekibi ve müşavirleriyle, birçok uluslararası konferansa katılmakta ve sunumlar yapmaktadır. Bu tür etkinliklerde de İSMEP, böylesine çok yönlü bir projenin dünyanın hiçbir yerinde olmadığına dair olumlu tepkiler almakta ve takdir görmektedir.

Yurtdışında “Best Practice - En İyi Uygulamalar” arasında ismini duyuran İSMEP, Türkiye’de bir ilk olmasının yanı sıra, dünyada da bütçesi, planlama yöntemi ve yıllardır başarıyla uygulanmasıyla benzerlerinden ayrılmaktadır.

Dünya Bankası teknik uzmanları İSMEP çalışmalarıyla Türkiye’nin, Amerika ve Japonya’yla birlikte dünyanın güçlendirme konusunda uzmanlaşmış üç ülkesinden biri olduğunu ifade etmektedir.

Dünya Basınında İSMEP

2010 senesinde, CNN International’ın “En Büyük Yatırımlar” adlı belgesel programında yer verilen İSMEP, dünyanın en büyük depreme hazırlık projelerinden biri olarak lanse edildi.

Paşabahçe Devlet Hastanesi güçlendirme çalışmalarının detaylı olarak incelendiği dünyaca ünlü belgeselde İSMEP hakkında, “İstanbul’un Dev Projesi” ibaresi kullanıldı.

2012 senesinde Financial Times’ta yer alan “Çözüm Hazırlıkta” başlıklı haberde İSMEP Projesi anlatıldı.

Haberde, 1.2 milyar avroluk bütçesiyle, acil durum yönetimi ve müdahale kapasitelerinin artırılması, gönüllülerin eğitimi ve bölge sakinlerinin bilinçlendirilmesi, şehrin hastaneleri, okulları ve diğer kamu binalarının depreme dayanıklı hale getirilmesi konularına odaklı bir proje olduğu anlatıldı.

Bunun yanı sıra, “Bu günlerde İstanbul, afete hazırlıkta uluslararası bir model olarak sıklıkla örnek gösterilmektedir” ifadesiyle İSMEP’in benzer projeler arasındaki öncü rolüne de vurgu yapıldı.

İSMEP'in Temsil Edildiği Ülkeler

İSMEP sadece Risk Yönetimi konusunda pek çok şeyi başaran bir proje değil aynı zamanda bilgi birikimini 27 ülkede 47 ekinlikte paylaşan örnek bir projedir.

İSMEP'in Geleceği

❖ Çalışmaların yeni odağında; kapasite geliştirme programları ile sürdürülebilir yapılar kurarak kurumun deneyimli olduğu kentsel afet risk yönetimi alanındaki bilgi ve tecrübelerinin aktarılması yer almaktadır.

Kurumsal İşbirlikleri ve Kapasite Geliştirme Programları ile Sürdürülebilirliğin Sağlanması

İstanbul genelinde afetlere karşı kapsamlı yatırım ve hazırlık çalışmalarını sürdüren İPKB, yıllar içinde kendi organizasyonel ve teknik kapasitesini geliştirmenin yanı sıra paydaş kurumları ve toplumla birlikte uyguladığı etkili işbirliği programlarını da kurumsallaştırarak örnek modeller ortaya koymuştur.

Afet risk azaltma alanında doğru kurgulanmış bir proje yönetiminin başarılı bir örneği olan İSMEP, ulusal ve uluslararası kurumların ilgisini ve takdirini toplamakta, giderek artan işbirliği çağrılarını almaktadır.

Proje çalışmalarının yeni odağında; kapasite geliştirme programları ile sürdürülebilir yapılar kurarak kurumun deneyimli olduğu kentsel afet risk yönetimi alanındaki bilgi ve tecrübelerinin aktarılması yer almaktadır.

Bu amaçla, halihazırda yürütülen altyapı yatırımları ve teknik çözüm uygulamalarının yanı sıra çeşitli kapasite geliştirme programları da projelendirilerek uygulamaya alınmıştır.

Ülkemizin afet sektörü ihtiyaçları, ulusal ve sürdürülebilir kalkınma öncelikleri doğrultusunda İSMEP'in katkı sunabileceği alanlar belirlenerek ortaya konan bu programlar, katılımcı bir yaklaşımla sürekli geliştirilerek uygulanmaktadır.

İstanbul afet hazırlıklarında görevli kurumların afet yönetimi kapasitesinin geliştirilmesi, okullar için standart afet ve acil durum planlarının hazırlanması gibi örneklerin gösterilebileceği bu çalışmalarda İPKB, kurumsal işbirlikleri yoluyla kurumların kendine özgü ihtiyaçlarını da göz önüne alarak proje geliştirme, eğitim, uygulama ve finansman desteği sunmaktadır.

İstanbul Güvenli Yaşam Gönüllülük Sistemi Çalıştayı

İstanbul'un İhtiyaçları Doğrultusunda Yeni Proje Uygulamaları

İstanbul' un afet hazırlıklarının yapılandırılan üst kurumlardan biri olarak İPKB, dünyanın ve ülkemizin önemli metropollerinden biri olan şehrimizin güvenli geleceği için ihtiyaç duyulan, kurumsal liderlik ve koordinasyon gerektiren büyük ölçekli projeleri kurumun görev süresi boyunca sürdürmeyi ve kamunun sorumluluğunda olan alanlarda kalıcı çözümler üretmeye devam etmeyi hedeflemektedir.

Afet risk azaltma çalışmalarının sürdürülebilir kalkınma çabalarına katkılarını merkezinde tutan yeni projeler, ilgili kurumlarla birlikte İstanbul'un geleceğini şekillendirecek vizyoner bir yaklaşımla ve kentin kültürel, sosyal, ekonomik hedefleriyle uyumlu bir şekilde ele alınmaktadır.

Kentsel Afet Risk Yönetimi Stratejik Planı ve İstanbul Afet Gönüllülük Sistemi

Kent için yürütülen çalışmaları bütünleyecek ve gündemimizde olan kentsel dönüşüm çalışmalarına katkı sağlayacak "Kentsel Afet Risk Yönetimi Stratejik Planı"nın hazırlanması, toplumsal katılımı güç birliğine dönüştürmeyi hedefleyen "İstanbul Afet Gönüllülük Sistemi" projeleri kurumun gelecek dönemde hayata geçirmeyi planladığı projelere örnek gösterilebilir.

Proje başlangıcında İstanbul' un ihtiyaçlarını doğru analiz ederek çözümler üreten, bugün dünyaya örnek olan modelleri ortaya koyabilen İPKB, kentin güvenli geleceğine katkı sağlayacak yeni projeleri, kurumun sahip olduğu yönetim, koordinasyon ve uygulama olanakları ile somut, başarılı ve kalıcı uygulamalara dönüştürerek yoluna devam etmektedir.

❖ İstanbul' un ihtiyaçlarını doğru analiz ederek çözümler üreten, bugün dünyaya örnek olan modelleri ortaya koyabilen İPKB somut, başarılı ve kalıcı uygulamalarla yoluna devam etmektedir.

❖ Türkiye'deki bilimsel çalışmalarının bir araya getirilmesi ve geliştirilmesi amacıyla kurulması hedeflenen mükemmeliyet merkeziyle, İSMEP kapsamında yapılan çalışmaların da ulusal ve uluslararası ölçekte daha geniş çaplı ve derinlikli olarak paylaşılması, edinilen bilgi birikimi ve tecrübenin diğer kurumlara, paydaşlara aktarılması planlanmaktadır.

Deneyim ve Bilgi Paylaşımı: Mükemmeliyet Merkezi'nin kurulması

Gerek İSMEP süresince edinilen bilgi birikimi ve tecrübenin aktarımını, gerekse projenin devamlılığını sağlamak üzere atılması düşünülen adımların başında afet risklerinin azaltılması konusunda İstanbul'da bir mükemmeliyet merkezi kurma fikri gelmektedir.

Mükemmeliyet merkezleri, "Belirli bir konuda veya faaliyet alanında, en yüksek standartlarda başarıyı hedefleyen yerler" olarak tanımlanmaktadır.

Mükemmeliyet merkezinde, ölçülebilir bilimsel üretim, teknolojik inovasyon gibi alanlarda dünya standardında araştırmaların ve teknoloji geliştirme çalışmalarının gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

İstanbul'da kurulacak bir mükemmeliyet merkezinin uzmanlık ve tecrübelerin geliştirilmesiyle uluslararası ölçekte de aktif olacak bir araştırma, uygulama merkezi olması beklenirken, aynı zamanda Türkiye'nin sürdürülebilir afet yönetimi çerçevesi ve mekanizmaları oluşturulmasına katkı sağlayacağı da öngörülmektedir.

Ülkemizde son yıllarda gerçekleştirilen çalışmalarda, bu tür bir merkezin kurulmasını teşvik edici önemli adımlar atılmaktadır.

İstanbul Uluslararası Sismik Riskin Azaltılması Konferansı

Özellikle 2010 yılında konuyla ilgili hazırlanan Meclis Araştırması Komisyon Raporu'nda, sosyal bilinç geliştirme, farkındalık yaratma, sorumlulukları benimsetme, kendini yeniden yapılandırabilen bir toplum oluşturma, bilgiye erişebilme, iyi örneklerden yararlanabilme başlıklarını içerecek girişimlerle toplumun her ferdinin ve kesiminin etkin katılımının sağlanmasının önemine dikkat çekilmiştir.

Söz konusu merkez ile, ISMEP ile birlikte başta üniversiteler olmak üzere afet konularında Türkiye'deki tüm bilgi birikiminin, kurumların yaptığı çalışmaların ulusal ve uluslararası ölçekte daha geniş çaplı ve derinlikli olarak paylaşılması, edinilen bilgi birikimi ve tecrübenin diğer kurumlara, paydaşlara aktarılması mümkün olacaktır.

Ayrıca, Türkiye'de kurulması hedeflenen söz konusu mükemmeliyet merkezi, Birleşmiş Milletler ve Dünya Bankası'ndan da yoğun destek görmektedir.

Nitelikli insan kaynağı oluşturma ve endüstriyel gelişmeye destek ISMEP projesi afet zararlarını azaltmaya yönelik bütüncül ve çok yönlü proje faaliyetleri ile birlikte ulusal ve uluslararası düzeylerdeki afetle ilgili sektörlerde gelişmeye katkı sağlamaktadır.

Özellikle inşaat sektöründe kullanılan yöntemler, bilgi yönetim sistemlerine yönelik yazılım geliştirme çalışmaları, kurumsal müdahale kapasitesinin arttırılmasına yönelik geliştirme faaliyetleri ile yenilikçi yöntemler ve sosyal etki değerlendirme çalışmaları endüstrinin birçok dalını etkilemektedir.

Ayrıca, ISMEP ile birlikte, afetle ilgili tüm konulardaki projelerde görev alan nitelikli teknik kişilerin yer aldığı uzmanlık alanlarına göre düzenlenmiş bir uzman havuzunun oluşması mümkün olmuştur.

Böylece, afet zararlarının azaltılması ile ilgili tüm alanlardaki uzmanların elde ettikleri deneyim ve birikimlerin başka yerlere aktarılabilmesi ve afet konusunda ülkemizin bir model olabilmesi sağlanmaktadır.

Afete Dirençli Bir Şehir İçin...

❖ Birleşmiş Milletlerin “afete dirençli bir şehir” için öngördüğü tüm adımlar İSMEP’te uygulanmaktadır.

Dünya üzerinde yürütülen afetlere hazırlık çalışmalarının çoğunda, afete dirençli şehir tanımlaması yapılmaktadır. Bütün dünyada yürütülen çalışmaların öncülüğünü üstlenen Birleşmiş Milletler ise afete dirençli bir şehir için aşağıdaki adımları önermektedir.

Yerel güçbirliği oluşturun

Afet riskinin anlaşılması ve azaltılması için vatandaşların ve sivil toplumun katılımına dayalı organizasyon ve koordinasyonu hayata geçirin. Tüm birimlerin afet risklerinin azaltılması ve hazırlıktaki rollerinin anlaşılmasını sağlayın.

Yatırım teşvikleri sağlayın

Afet riskinin azaltılması için bütçe ayırın ve ev sahiplerinin, düşük gelirli ailelerin, toplulukların, işletmelerin ve kamu sektörünün karşı karşıya oldukları riskleri azaltmaları için yatırım teşvikleri sağlayın.

Risk değerlendirmelerini hazırlayın

Tehlikeler ve hasar görülebilirlik üzerine verilerin güncellenmesine devam edin, risk değerlendirmelerini hazırlayın ve bunları kentsel gelişim planları ve kararları için temel olarak kullanın. Şehrinizin dirençliliği için bu bilginin ve planların hali hazırda toplum tarafından ulaşılabilir olmasını ve toplumla tam olarak tartışılmasını sağlayın.

Kritik altyapılara yatırım yapın

İklim değişikliği ile başa çıkabilmek için riskleri azaltan sel kanalizasyonu gibi kritik altyapılara yatırım ve bakım yapın.

İstanbul'un Güvenli Geleceği İçin Güçbirliği, ADMİP Buluşması

Okullar ve sağlık kuruluşlarının güvenliğini sağlayın

Tüm okulların ve sağlık kuruluşlarının güvenliğini değerlendirin ve gerektiğinde yenileyin.

İmar ve yapı mevzuatını uygulayın, uygulatın

Gerçekçi, risk uyumlu yapı mevzuatı ve arazi kullanım planlama ilkelerini uygulayın ve uygulatın. Düşük gelirli vatandaşlar için güvenli arazi tanımlayın ve elverişli yerlerde gayri resmi yerleşim alanlarını yenileyin.

Toplum eğitimleri organize edin

Afet risklerinin azaltılması konusunda okullarda ve yerel topluluklarda, yerinde eğitim programları ve eğitim sağlayın.

Ekosistemleri koruyun

Şehrinizin hasar görebilmesine neden olacak selleri, fırtına dalgalarını ve diğer tehlikeleri azaltmak için ekosistemleri ve doğal tamponları koruyun. İyi risk azaltma uygulamalarına dayanarak iklim değişikliğine uyarlayın.

Erken uyarı sistemleri ve acil durum yönetim sistemleri kurun

Şehrinizde erken uyarı sistemleri ve acil durum yönetim kapasiteleri kurun ve düzenli olarak kamu hazırlık tatbikatı düzenleyin

Afet sonrası yerinde destek ve toplum örgütleri ile işbirliği yapın

Herhangi bir afetten sonra, kurtulanların ihtiyaçlarının yeniden yapımın merkezinde temin edilmeli, onlara ve toplum örgütlerine müdahalenin tasarlanması ve uygulanmasına yardım etmek için gerekli desteği sağlayın.

İSMEP'le Güvenli Şehir Güvenli Yaşam

A Bileşeni

Risk Değerlendirmeleri

Bütünleşik Kentsel Afet Risk Yönetim Stratejisi

Kritik Altyapı Yatırımlar ve Kurumsal Kapasite Geliştirme

İstanbul AFAD Kurumsal Kapasitesinin Geliştirilmesi
Afet ve Acil Durum Bilgi Sistemi
Müdahale ve Kurtarma Araç ve Ekipmanları

Erken Uyarı Sistemleri ve Acil Durum Yönetim Sistemleri

Acil Durum Haberleşme Sistemi

Toplum Eğitimleri ve Bilinçlendirme

Eğitimler
Kampanyalar

B Bileşeni

Okullar ve Sağlık Kuruluşları Gibi Öncelikli Binaların Güvenliği

Okullar
Hastane, Poliklinik ve Sağlık Ocakları
İdari Binalar
Yurtlar
Tarihi Kültürel Yapılar

Ekosistemlerin ve Tarihi Kültürel Mirasın Korunması

Enerji Verimli Akıllı Okul
Leed Gold Sertifikalı Hastane
Tarihi Dokuyla Uyumlu Okul

Afetlere hazırlık çalışmalarında Birleşmiş Milletler tarafından örnek gösterilen İSMEP on adımı kapsayan bir çok çalışmayı İstanbul genelinde yürütmektedir.

C Bileşeni

İmar ve Yapı Mevzuatı Etkin Uygulamaları

İnşaat Ruhsatı İzleme Sistemleri
Belediyelerde Kapasite Geliştirme ve
İyileştirme Projeleri
Yerel Yöneticiler, Teknik Personel ve
Toplum Temsilcileri Eğitimleri
İnşaat Mühendisleri Eğitimleri

Sürdürülebilirlik

Yerel Güçbirliği

İSTAMP
Yerel Afet Gönüllüsü

Yatırım Teşvikleri

Teknik Yeterliliklerin Artırılması

Afet Sonrası Yerinde Destek ve STK'larla İşbirliği

Gönüllülük Sistemi
Toplumsal Kontrat Platformu

Mükemmeliyet Merkezi

İSMEP bu çalışmaları gerçekleştirirken;

- Çok geniş paydaş kitlesi ile onlarında dahil olacağı bir yapı içerisinde çalışmakta,
- Deneyim, iyi uygulama ve ilerlemelerini kampanyadaki katılımcılar ve diğer şehirler ile paylaşmakta,
- Bağlı bulunduğu merkezi ve yerel yönetimler ile yakın işbirliği içinde çalışmakta,
- Sivil toplum kuruluşları ile yerel ortaklıklar ve ittifaklar oluşturmakta,
- İstanbul'da direnç oluşturmak amacıyla yapılan tehlike izleme, risk değerlendirme ve araştırma yöntemlerine ilişkin yerel ve ulusal üniversiteler ile işbirliği yapmakta,
- Yürüttüğü kampanyaların hedeflerini ve mesajlarını toplumun tüm kesimlerine uyarlamakta,
- 17 Ağustos Marmara Depremi, 11 Kasım Düzce Depremi, 1-7 Mart Deprem Haftası gibi önemli tarihlerde farkındalık yaratan organizasyonlar düzenlemekte,
- Çalışmalarına enerji verimliliği gibi çevreye duyarlı yaklaşımlar sergilemektedir.

Sayılarla İSMEP

620.000	kişi	İSMEP KAPSAMINDA EĞİTİM VERİLEN İSTANBULLU
85.000	kişi	GÜVENLİ YAŞAM GÖNÜLLÜSÜ
5.500.000	kişi	BİLGİLENDİRME MATERYALİ ULAŞTIRILAN İSTANBULLU
1.500.000	ÖĞRENCİ	YENİDEN YAPILAN / GÜÇLENDİRİLEN OKULLARDA EĞİTİM ALIYOR
1.955.890	m ²	GÜÇLENDİRİLEN OKUL BİNASI ALANI
1.126.568	m ²	YIKILIP YENİDEN YAPILAN OKUL BİNASI ALANI
923.000	m ²	İSTANBULA KAZANDIRILACAK HASTANE ALANI
4.660.183	m ²	GÜÇLENDİRİLEN VE YENİDEN İNŞA EDİLEN TOPLAM KAMU BİNASI ALANI
43.000.000	TL	ÜLKE EKONOMİSİNE SAĞLANAN AYLIK KATKI

Yukarıda verilen sayılar Aralık 2013 tarihine kadar olan süreci kapsamaktadır. İSMEP Projesi 2019 yılına kadar devam edecektir.

İSMEP Rehber Kitaplar

